

RAPORT DE CERCETARE SOCIALĂ
În cadrul proiectului
“GESTIONAREA MIGRAȚIEI ȘI A EFECTELOR SALE
ÎN EUROPA DE SUD-EST (SEEMIG)”

CUPRINS

1. METODOLOGIE
2. CERCETAREA CANTITATIVĂ
3. CERCETARE CALITATIVĂ
4. ANEXE
 1. CHESTIONAR ELEVI
 2. GRILĂ DE INTERVIU – PĂRINȚI
 3. GRILĂ DE INTERVIU - ELEVI

Metodologie

1. Cercetarea cantitativă

Universul cercetării: Populația de elevi din clasele a IX-a (profil teoretic, tehnologic și școală profesională) și din clasele a XII-a (profil teoretic și tehnologic) din județul Harghita.

Volumul eșantionului: 800 persoane.

Distribuția eșantionului în funcție de clasă și profil:

Conform datelor preluate de la cele 33 de unități școlare (licee teoretice, colegii naționale, licee tehnologice), la nivelul județului Harghita, distribuția numărului de elevi pe clase și profile educaționale se prezintă astfel:

Profil	Clasa			
	a IX-a		a XII-a	
	români	maghiari	români	maghiari
Liceu (teoretic+tehnologic)	465	1552	501	1509
Școală profesională	55	308	-	-
Total	520	1860	501	1509

Pornind de la această distribuție, eșantionul teoretic al cercetării arată astfel:

Profil	Clasa			
	a IX-a		a XII-a	
	români	maghiari	români	maghiari
Liceu (teoretic+tehnologic)	78	261	100	300
Școală profesională	9	52	-	-
Total	87	313	100	300

Metodologie

În urma solicitării autorității contractante, a fost suplimentat volumul eșantionului de elevi de clasa a IX-a profil școală profesională, astfel încât culegerea datelor s-a realizat pornind de la următoarea distribuție a eșantionului:

Profil	Clasa			
	a IX-a		a XII-a	
	români	maghiari	români	maghiari
Liceu (teoretic+tehnologic)	80	191	101	299
Școală profesională	14	114	-	-
Total	84	305	101	299

Reprezentativitate: Eșantionul este reprezentativ pentru populația de elevi din clasele a IX-a și a XII-a a județului Harghita cu o eroare tolerată de +/- 3,53%, la un nivel de probabilitate de 95%.

Validare: Eșantionul a fost validat pe baza datelor preluate de la secretariatele unităților de învățământ din județul Harghita.

Metoda de culegere a datelor: interviul față în față.

Metodologie

2. Cercetarea calitativă

Universul cercetării: Populația de elevi din clasele a IX-a (profil teoretic, tehnologic și școală profesională) și din clasele a XII-a (profil teoretic și tehnologic) și populația de părinți cu elevi în clasele a IX-a și a XII-a din județul Harghita.

Volumul eșantionului: 70 persoane.

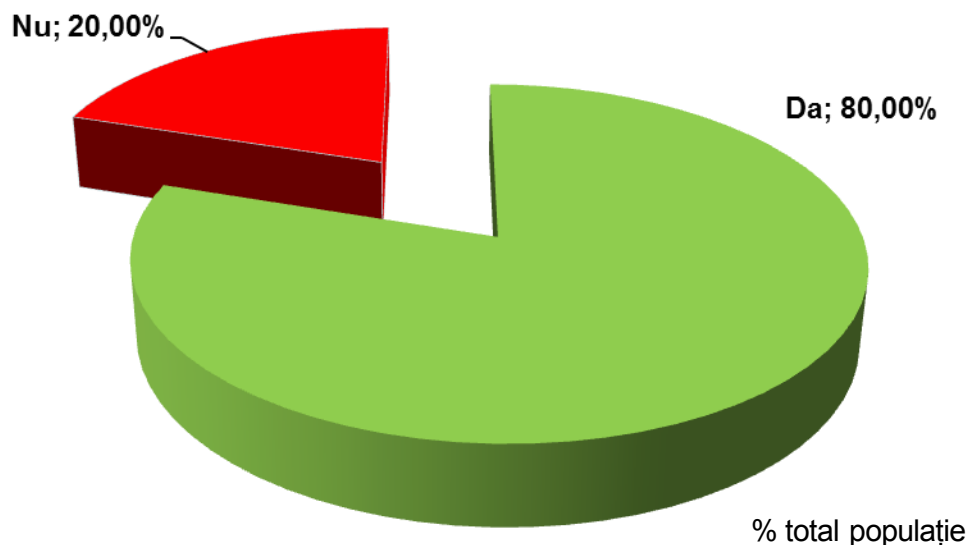
Cercetarea de tip calitativ s-a realizat prin intermediul unor interviuri în profunzime. Pentru derularea componentei de cercetare calitativă în cadrul proiectului au fost contactate în total 238 de persoane, avându-se în vedere selecția respondenților în funcție de mediu (urban, rural).

Astfel, la finalul procesului de recrutare a participanților, situația interviurilor se prezintă după cum urmează:

- 20 de interviuri în profunzime cu elevi din clasele a IX-a
- 20 de interviuri în profunzime cu elevi din clasele a XII-a
- 30 de interviuri în profunzime cu părinți având elevi în clasa a IX-a sau a XII-a.

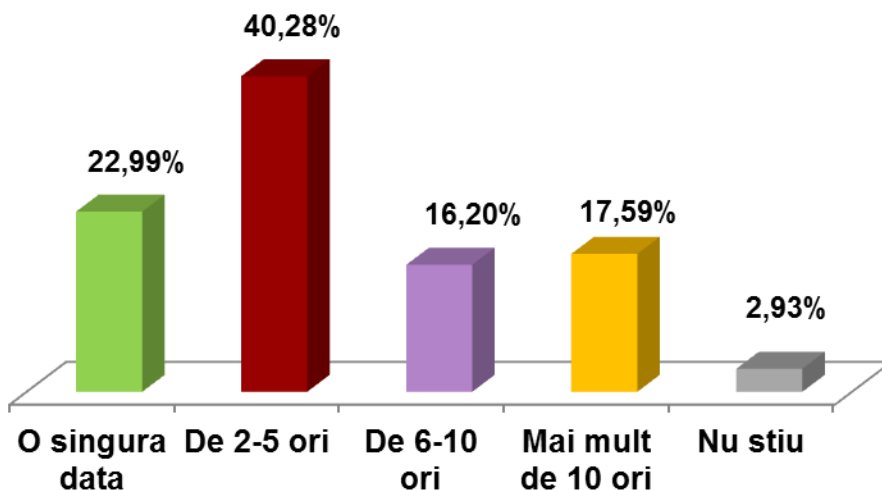
2. CERCETAREA CANTITATIVĂ

Până în momentul de față, ați călătorit în afara țării? (indiferent de scopul călătoriei: turism, workshopuri, festivaluri, concerte și acțiuni de tineret, voluntariat pentru diverse organizații, olimpiade, vizitare rude și prieteni, vizite educaționale între școli etc.)

80% dintre respondenți au declarat că până în prezent au călătorit în afara țării. Acest procent, unul ridicat în comparație cu rezultatele altor studii similare întreprinse la nivel regional vizând problematica migrației, indică un grad ridicat de mobilitate al respondenților. Gradul de mobilitate însă, așa cum poate fi observat în slideurile următoare, este în principal determinat de existența unor forme organizate, adesea instituționalizate, de călătorii către Ungaria (ex. vizite educaționale, concursuri, vizitarea membrilor familiei extinse și vizite în scop recreativ), forme care la nivelul grupului, cel puțin pentru Ungaria nu tind să se transforme în perspectiva următorilor ani în migrație temporară sau definitivă.

De câte ori ați călătorit până acum în afara țării (cu aproximație)?

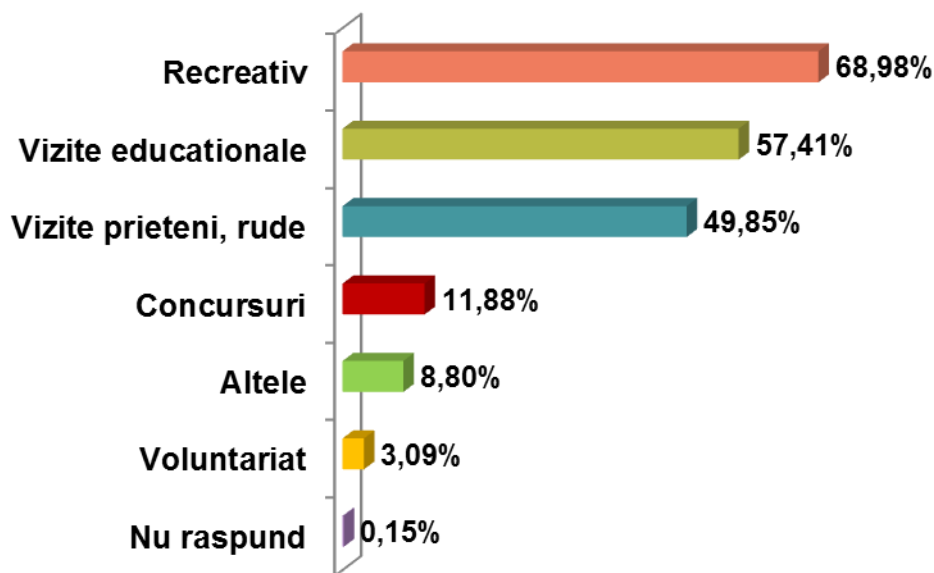

% total populație

Un sfert dintre respondenți (22,99%) au călătorit cel puțin o dată în afara țării, țara de destinație fiind Ungaria.

Ungaria este de asemenea principala destinație și pentru cei care au călătorit de mai multe ori în afara țării, fapt care ne determină să precizăm că gradul de mobilitate ridicat menționat în slideul anterior, determinat în cea mai mare parte de existența un flux de călătorii către Ungaria, bazat pe legătura lingvistică și istorică cu Ungaria a respondenților, are un caracter temporar (în medie pe perioade foarte scurte de timp: 7-12 zile) și este bine delimitat geografic.

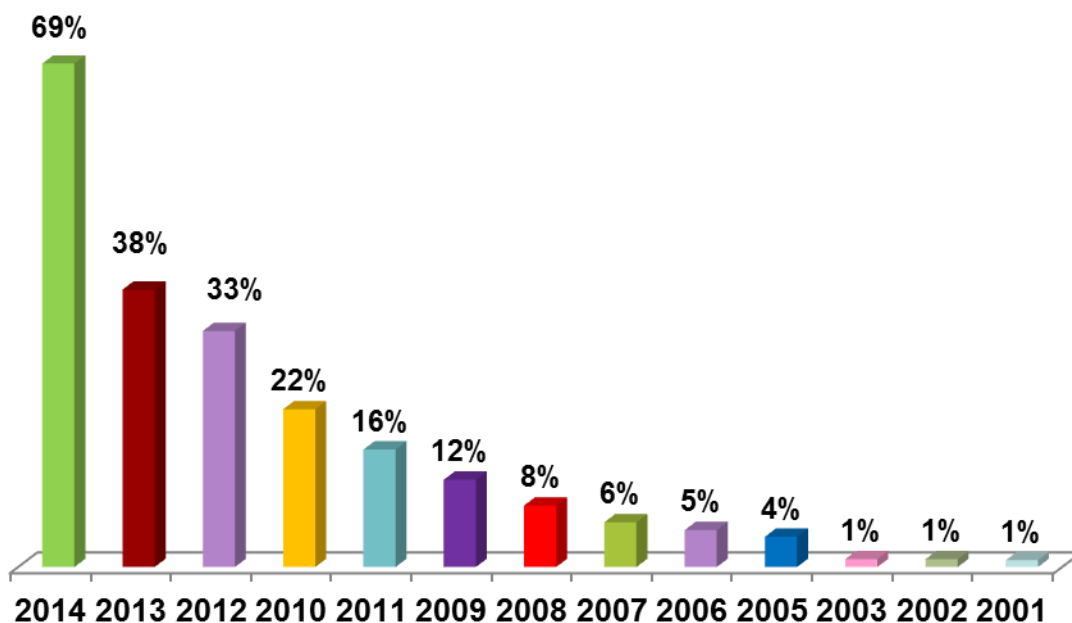
Care au fost principalele scopuri ale călătoriilor dvs. în străinătate?

% cumulate

Principalele trei scopuri care au stat la baza călătoriilor respondenților în străinătate sunt cele în scop recreativ (diverse forme de turism, participare la festivaluri și concerte, tabere etc.) – 68,98%, cele instituționalizate educațional (vizite educaționale între școli) – 57,41% și cele vizând componenta familială (vizitarea membrilor familiei și a cunoștințelor) – 49,58%.

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: anul plecării

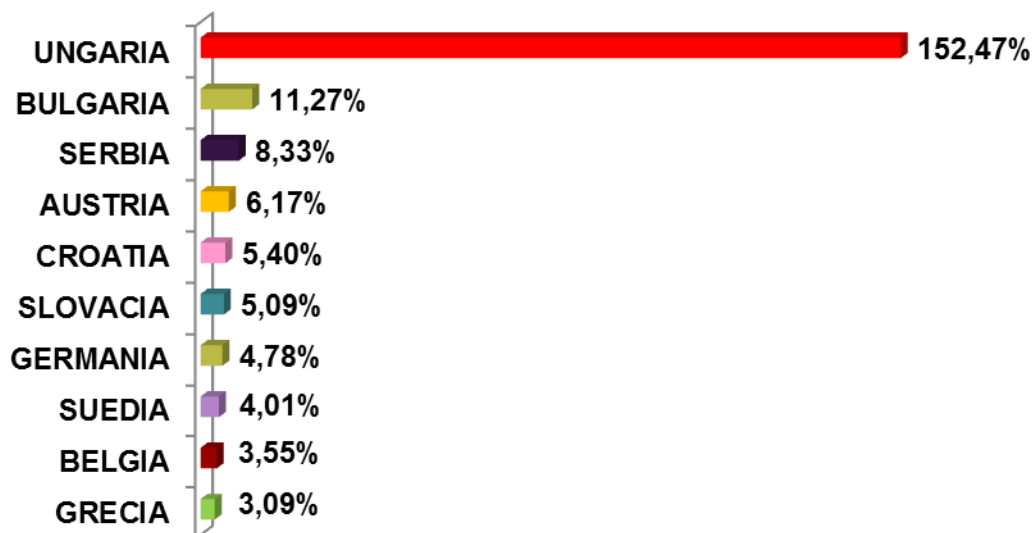

% cumulate

Istoricul călătoriilor respondenților este unul de dată foarte recentă. Acest fapt este explicabil pe de o parte prin prisma vârstei respondenților în condițiile în care participarea la vizitele educaționale, workshopuri, festivaluri, concerte, tabere organizate în afara țării presupune atingerea unei bariere de vârstă, dar și prin prisma faptului că în rândul respondenților se manifestă tendința de a menționa evenimentele cele mai recente, etichetate de către aceștia ca noi experiențe importante în formarea și dezvoltarea personală.

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: țara de destinație

10

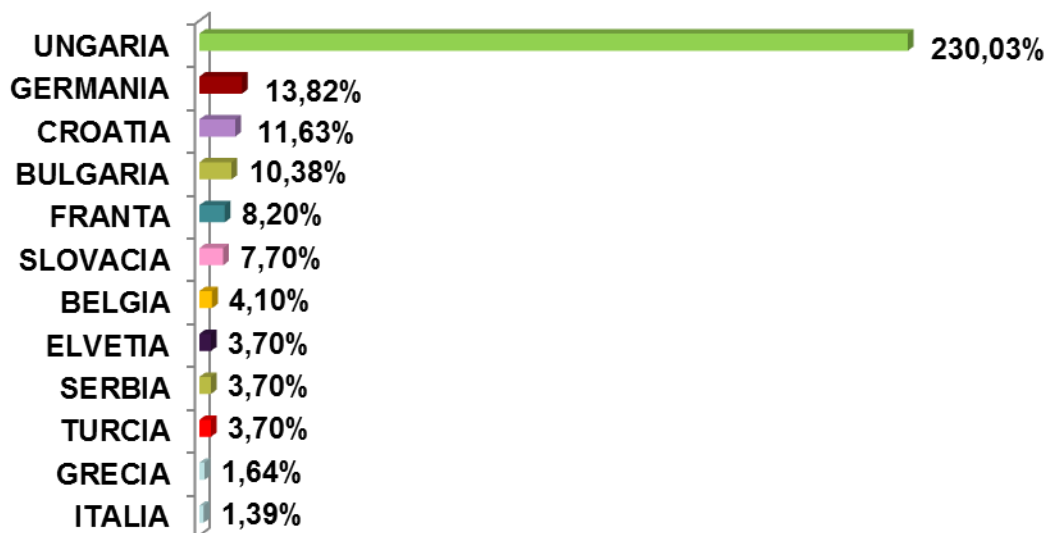

% cumulate

Ungaria este țara de destinație care întrunește cele mai multe mențiuni ale respondenților. La înregistrarea acestui procent contribuie, așa cum am menționat anterior, legătura istorică și lingvistică cu această țară, fapt care a facilitat apariția unei rute de tranzit a respondenților în scop recreativ (turism, festivaluri, concerte, tabere), educațional (vizite educaționale între școli) și/sau relațional social (vizite rude, cunoștințe, prieteni).

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: *anul 2014*

11

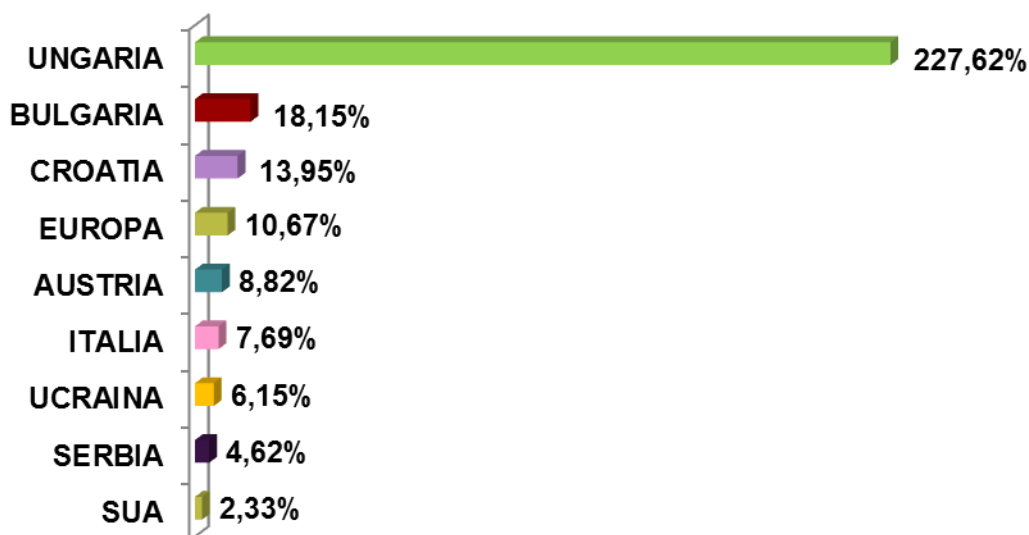

% cumulate

Ungaria este de asemenea și țara de destinație nominalizată pentru experiențele în străinătate de dată foarte recentă (anul 2014), întrunind cele mai multe mențiuni ale respondenților. Procentul ridicat este determinat în principal de nominalizarea vizitelor educaționale efectuate pe parcursul anului 2014 și a călătoriilor efectuate în vederea vizitării membrilor familiei extinse și a prietenilor.

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: *anul 2013*

12

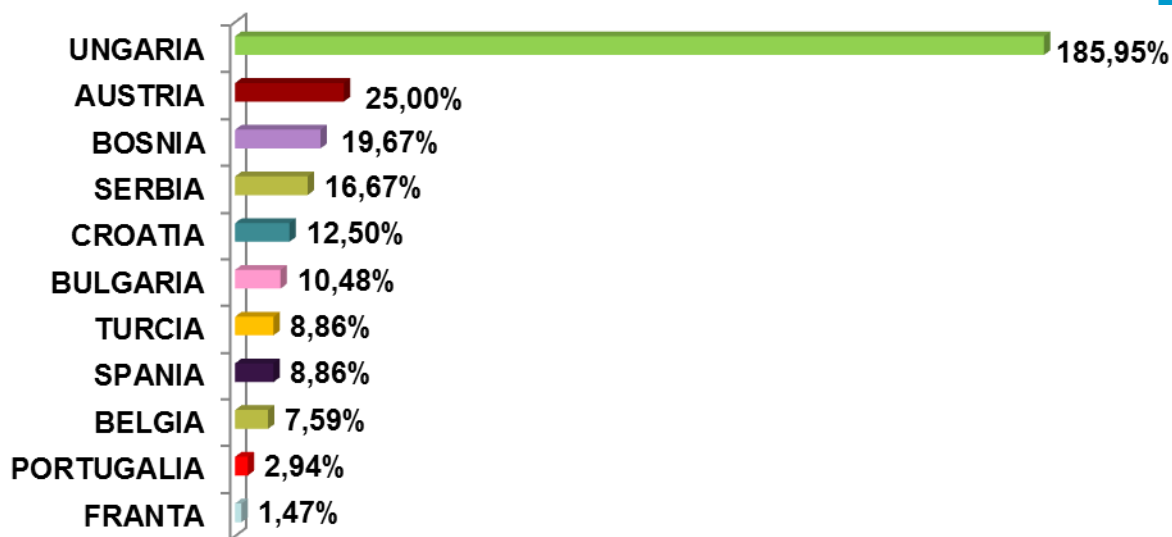

% cumulate

În 2013, procentul înregistrat de vizitele efectuate de către respondenți în Ungaria este unul relativ identic cu cel înregistrat în anul 2014, scopul principal declarat al vizitelor fiind unul recreativ (ex. turism, festivaluri, concerte, tabere).

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: *anul 2012*

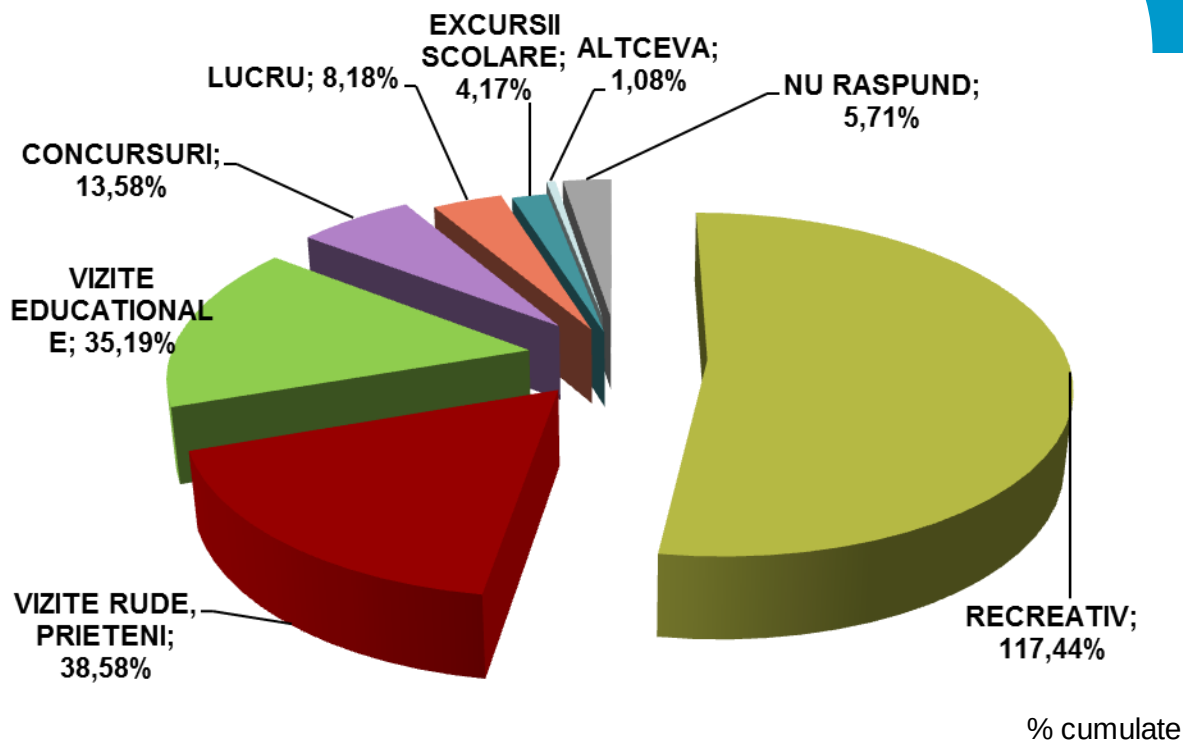
13

% cumulate

Pentru intervalul supus analizei (2012-2014), procentul înregistrat de nominalizarea Ungariei ca principală țară de destinație înregistrează o valoare mai scăzută (185,95%) în anul 2012. Trebuie precizat faptul că pentru fiecare din cei trei ani supuși analizei, lista celorlalte țări nominalizate înregistrează modificări substanțiale (ca nominalizare și valoare procentuală a nominalizării) în condițiile în care scopul călătoriilor către aceste țări este declarat strict ca unul recreativ.

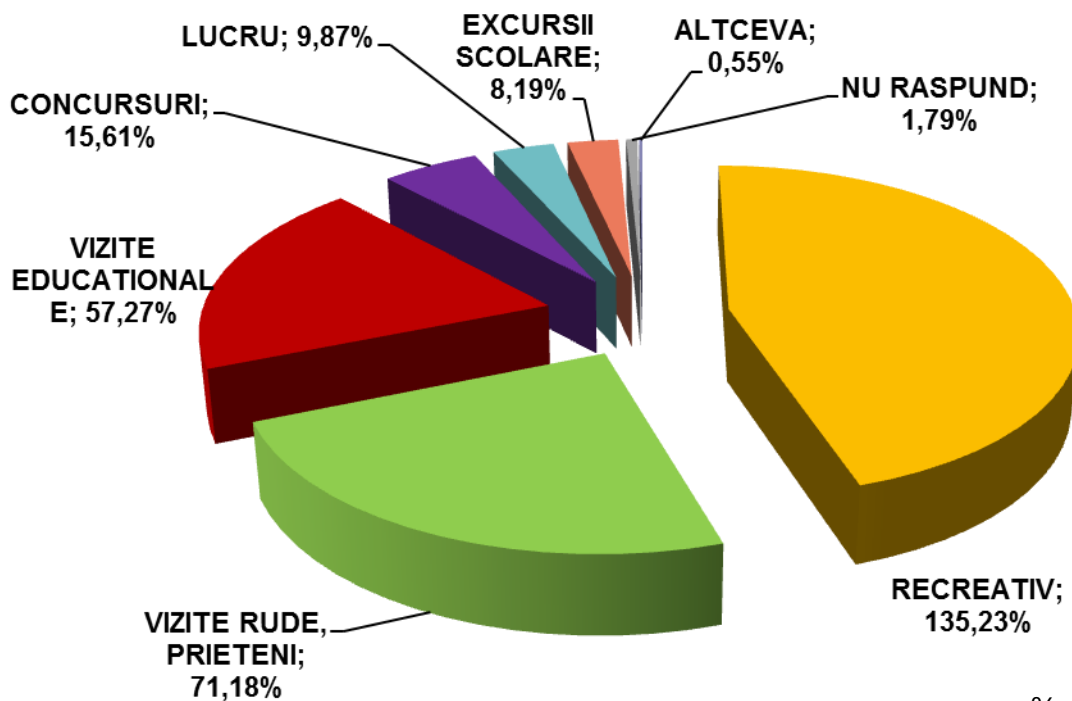
Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: *scopul călătoriei*

În urma analizei identificăm două scopuri principale ale călătoriilor respondenților în străinătate:

- în mod firesc, ținând cont de vârsta respondenților, principalul scop declarat al călătoriilor în străinătate este unul recreativ;
- al doilea scop constă în vizitarea unor membri ai familiei (restrânse sau extinse) și a cunoștințelor și vizitele educaționale. Trebuie precizat că acest al doilea scop declarat al călătoriilor în străinătate este reprezentat de un flux majoritar direcționat către Ungaria.

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: scopul călătoriilor în Ungaria

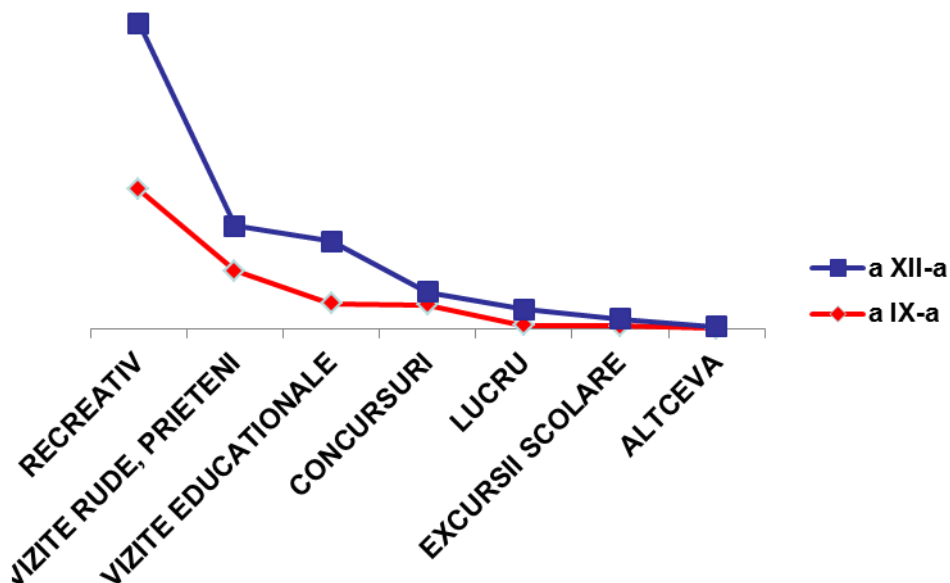

% cumulate

În ceea ce privește scopul declarat al călătoriilor în Ungaria, se observă că diferențele înregistrate între categoriile anterior menționate se reduc semnificativ:

- principalul scop declarat al călătoriilor rămâne unul recreativ, dar ecartul între valoarea înregistrată de acest scop și celelalte mențiuni se reduce;
- al doilea scop constă în vizitarea unor membri ai familiei (restrânse sau extinse) și a cunoștințelor și vizitele educaționale. Trebuie precizat că acest al doilea scop declarat al călătoriilor în Ungaria înregistrează valori semnificative prin faptul că vizitele educaționale între școli și vizitarea membrilor familiei, a cunoștințelor și prietenilor din Ungaria au un rol important în construirea relației respondenților cu valorile culturii maghiare.

Pentru cele mai importante trei experiențe ale dvs. în străinătate vă rugăm să ne furnizați: *scopul călătoriilor*

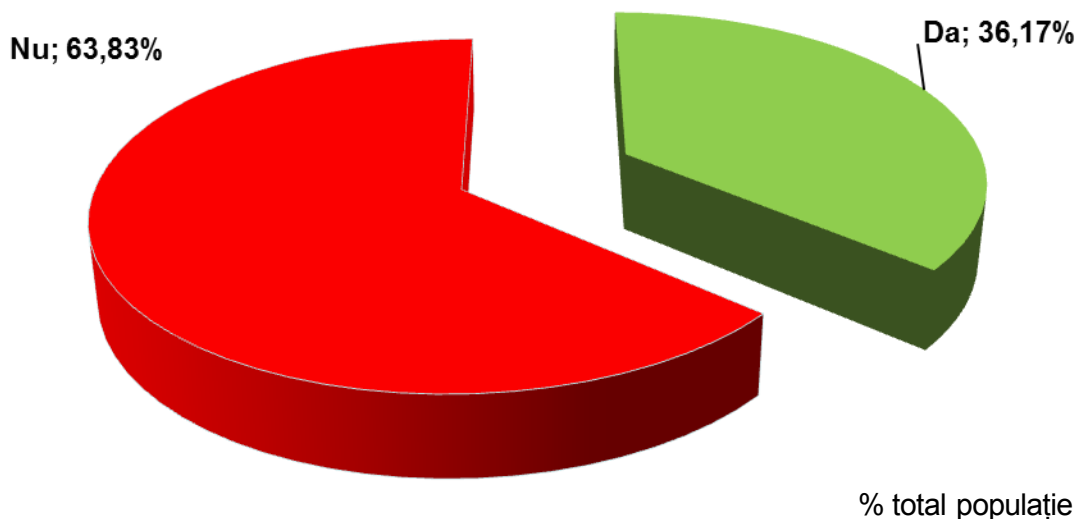
% cumulate

Nu pot fi identificate diferențe în ceea ce privește scopul călătoriilor în străinătate între elevii de clasa a IX-a și a XII-a. Pentru ambele categorii de respondenți, ierarhia scopurilor acestor călătorii este aceeași.

Valorile mai ridicate înregistrate în ceea ce privește respondenții din clasa a XII-a sunt determinate strict de diferența de vârstă dintre cele două categorii, aspect care contribuie la existența unui istoric mai îndelungat de călătorii pentru această categorie.

Aveți rude sau cunoștințe care s-au stabilit într-o altă țară, sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp?

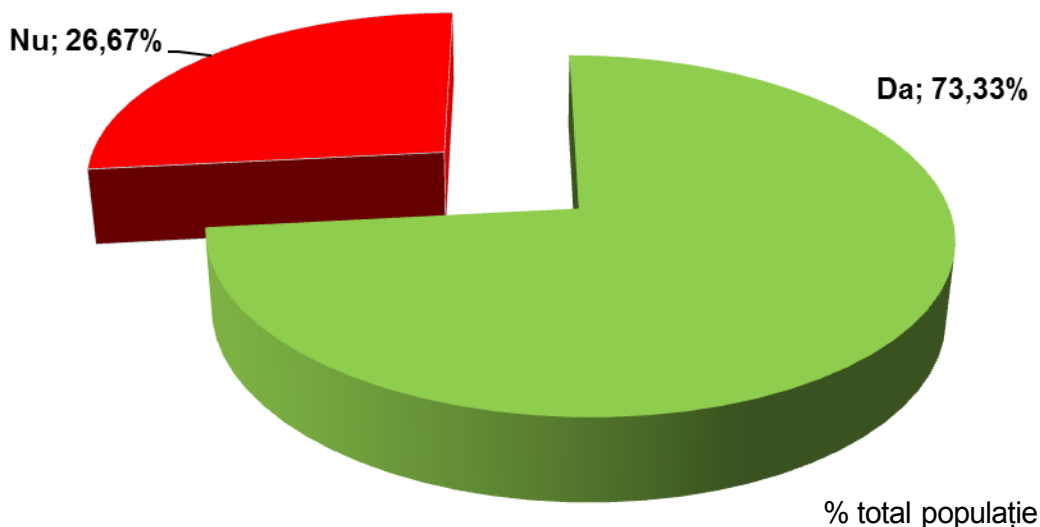
Membri ai familiei restrânse (mama, tata, frați, surori)

O treime dintre respondenți (36,17%) a declarat că cel puțin un membru al familiei restrânse (mama, tata, frați, surori) s-a stabilit într-o altă țară sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp.

Aveți rude sau cunoștințe care s-au stabilit într-o altă țară, sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp?

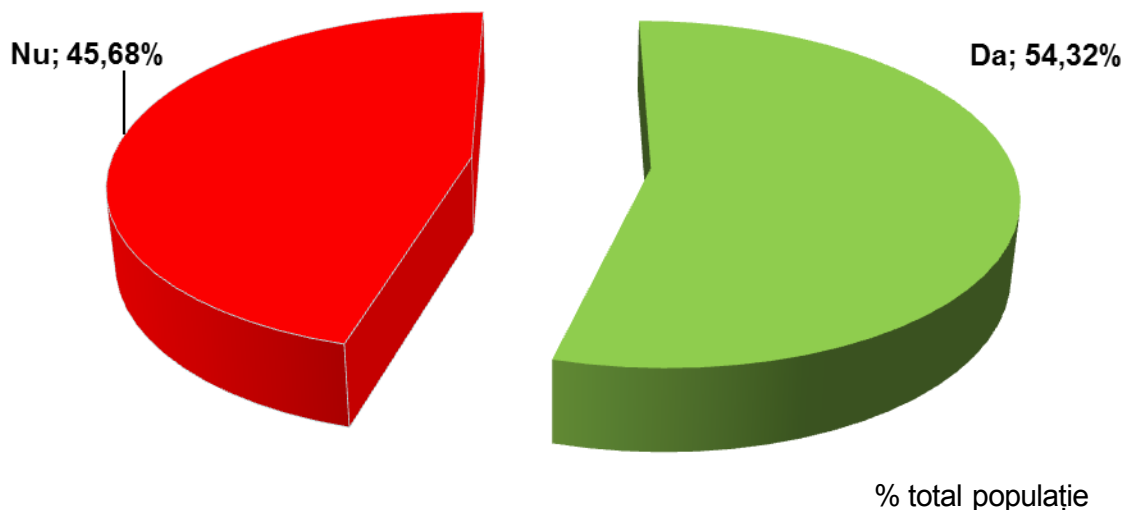
Membri ai familiei extinse (unchi, mătuși, verișori)

Prin extinderea ariei de raportare de la familia restrânsă la familia extinsă, numărul persoanelor care au declarat că au rude (mătuși, unchi, verișori, verișoare) cu experiență migratorie circulatorie temporară sau definitivă ajunge la 73,33% dintre respondenți.

Aveți rude sau cunoștințe care s-au stabilit într-o altă țară, sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp?

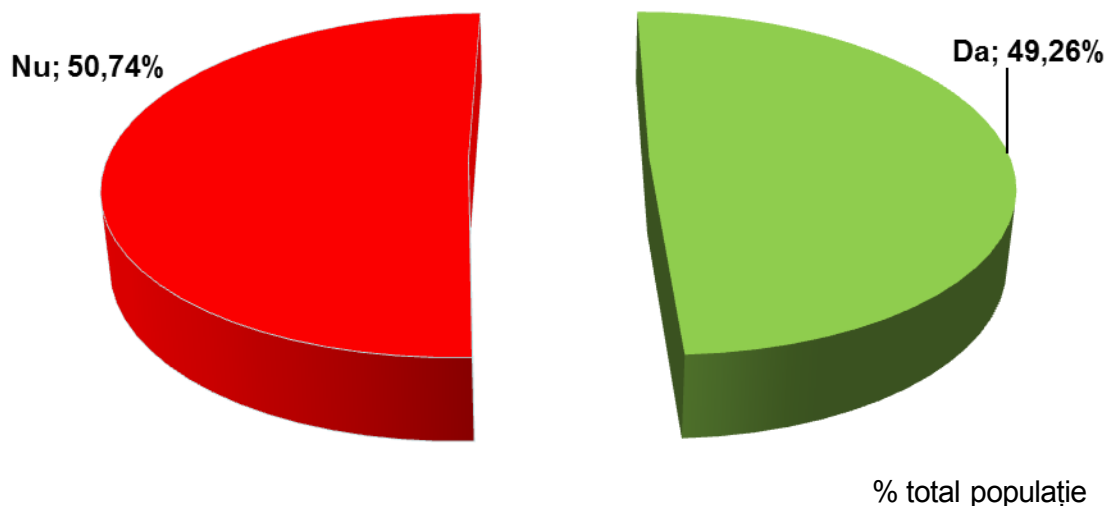
Prieteni apropiați

În ceea ce privește cercul de prieteni apropiați, 54,23% dintre respondenți au putut identifica prieteni care au experiență migratorie.

Aveți rude sau cunoștințe care s-au stabilit într-o altă țară, sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp?

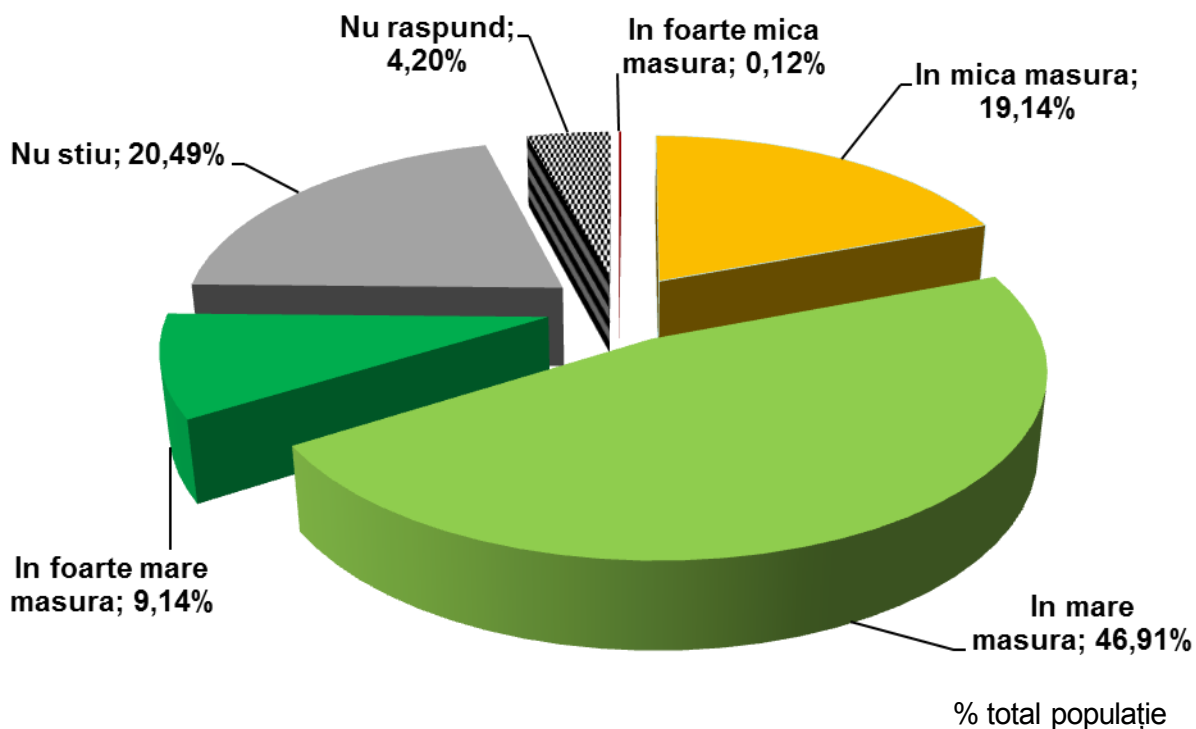
Vecini

Jumătate dintre respondenți (49,26%) au putut identifica vecinii printre persoanele care s-au stabilit într-o altă țară sau au fost plecate din țară pentru o perioadă mai lungă de timp.

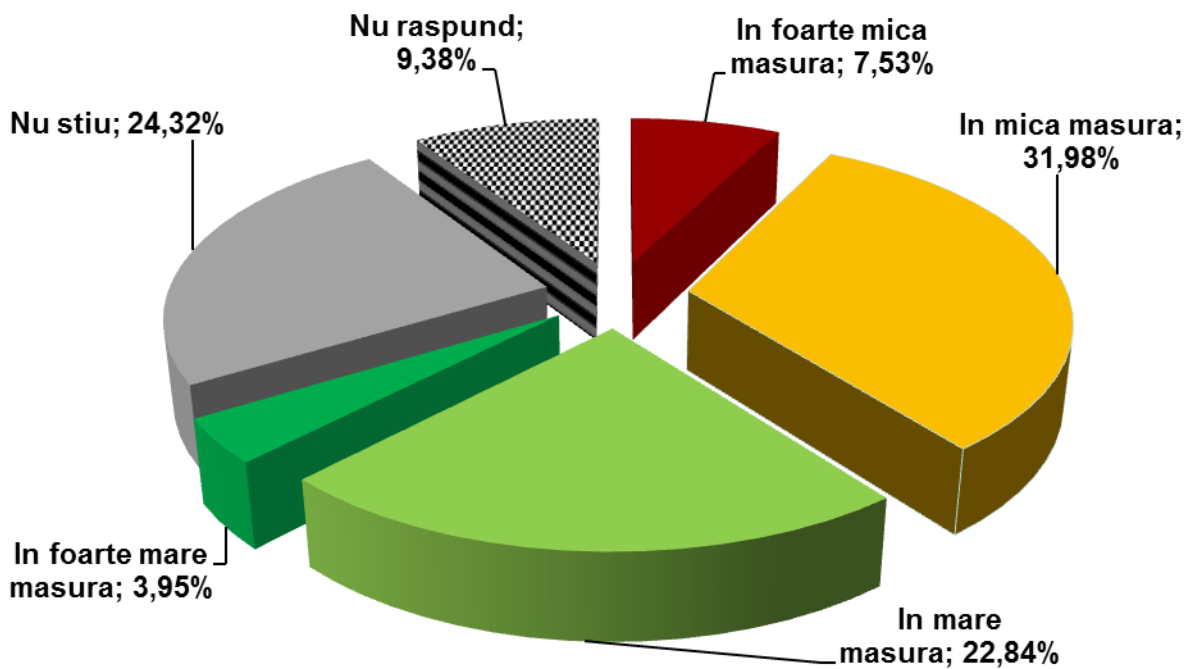
Se poate observa din cele patru slideuri că respondenții sunt familiarizați cu fenomenul migraționist, beneficiind de exemplele personale ale unor persoane care au un istoric migraționist (sunt stabilite într-o altă țară sau au fost plecate din țară o perioadă mai lungă de timp) în imediata lor proximitate (familie, prieteni apropiați, vecini).

În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește veniturile?

Mai mult de jumătate dintre respondenți (56,05%) consideră că experiența din străinătate le-a îmbunătățit veniturile celor care au migrat în scop lucrativ. Dintre respondenți, elevii din clasele teoretice (61,23%) și tehnologice (62,07%) sunt în mare și foarte mare măsură convingși de acest aspect.

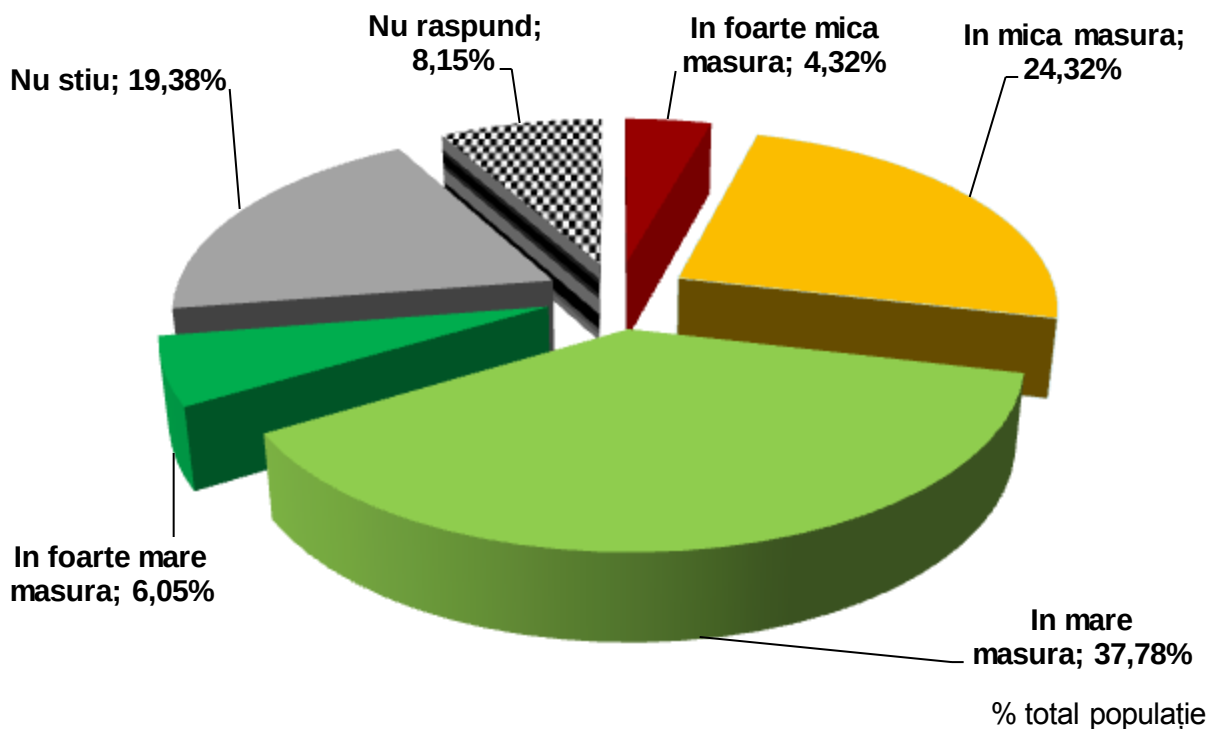
În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește relațiile sociale?

% total populație

Relațiile sociale alături de viața de familie sunt cele două aspecte identificate de respondenți ca înregistrând înrăutățiri prin comparație cu situația existentă anterior emigrării propriu-zise. Doar 26,79% dintre respondenți consideră că relațiile sociale ale celor care au migrat au înregistrat îmbunătățiri, în timp ce 39,51% dintre respondenți consideră că doar în mică și foarte mică măsură relațiile sociale ale celor care au emigrat au înregistrat îmbunătățiri.

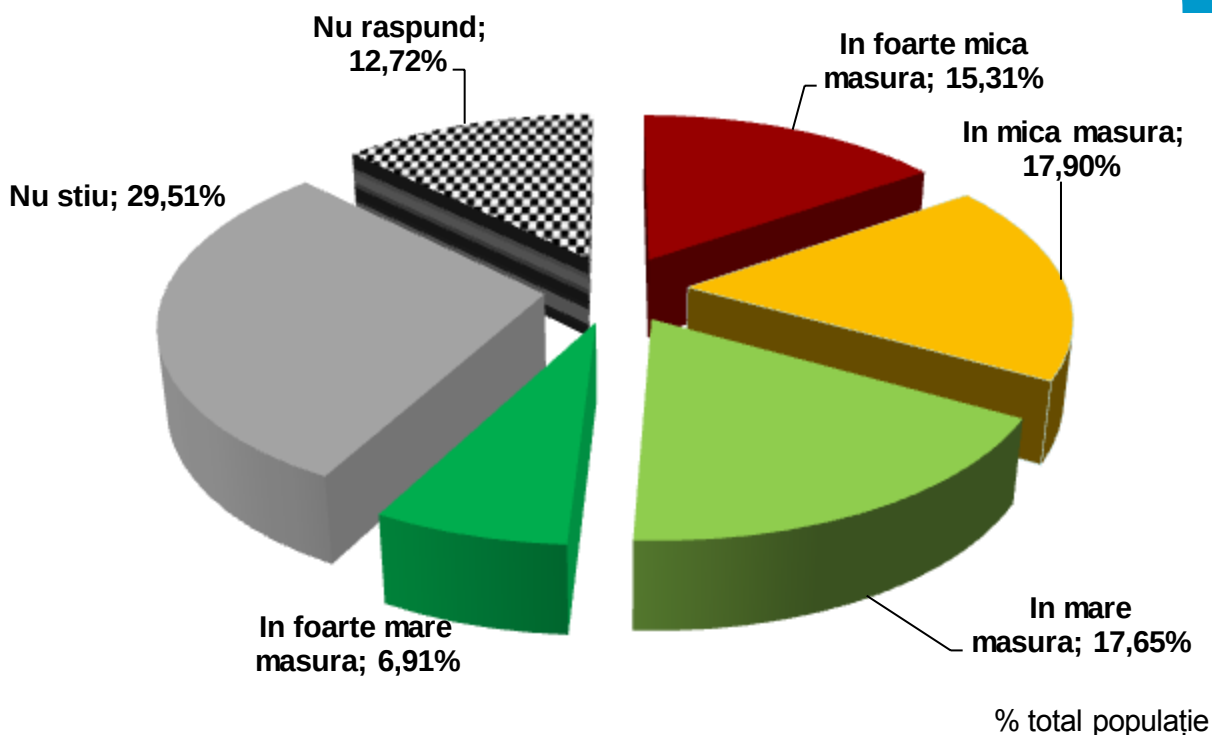
În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește dezvoltarea profesională?

Migrarea este percepută de respondenți ca un posibil factor în dezvoltarea profesională, un catalizator al reușitei profesionale. 43,83% dintre respondenți consideră în mare și foarte mare măsură că migrația poate contribui la dezvoltarea profesională.

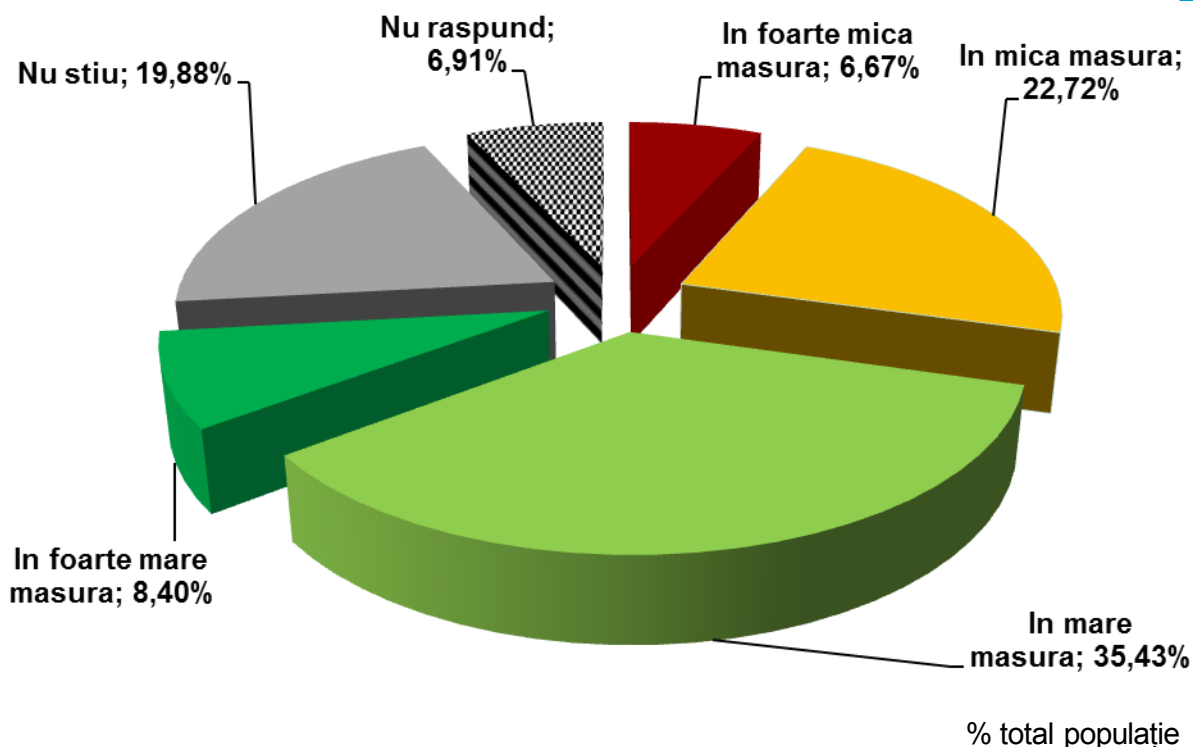
Toate cele trei categorii de elevi și-au exprimat acordul în acest sens: clase teoretice (41,30%), clase tehnologice (44,58%) și școli profesionale (46,88%).

În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește viața de familie?

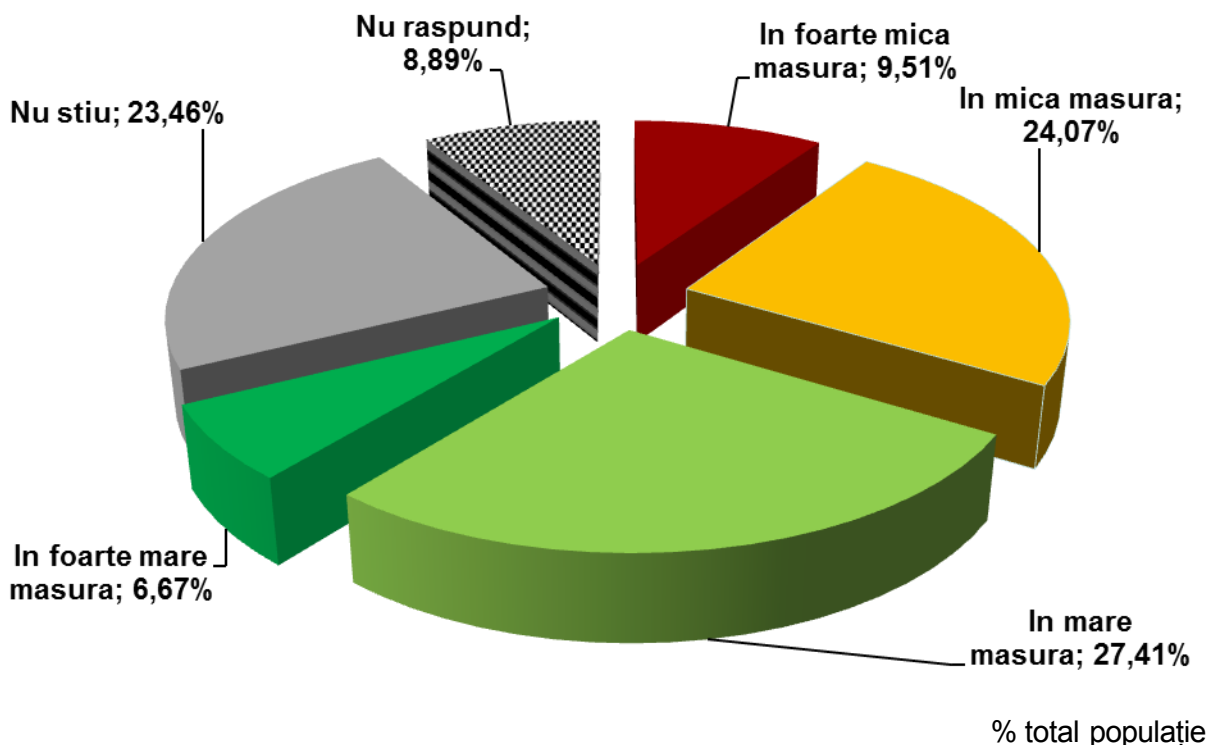
Viața de familie este în percepția respondenților principalul element care înregistrează înrăutățiri față de momentul anterior deciziei de emigrare. Doar un sfert dintre respondenți (24,57%) consideră că prin migrare viața de familie s-a îmbunătățit în mare și foarte mare măsură. Trebuie precizat că acest procent vizează în special acele familii care au avut posibilitatea de a se reîntregi în țara de destinație și de a emigra definitiv din România.

În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește condițiile de muncă?

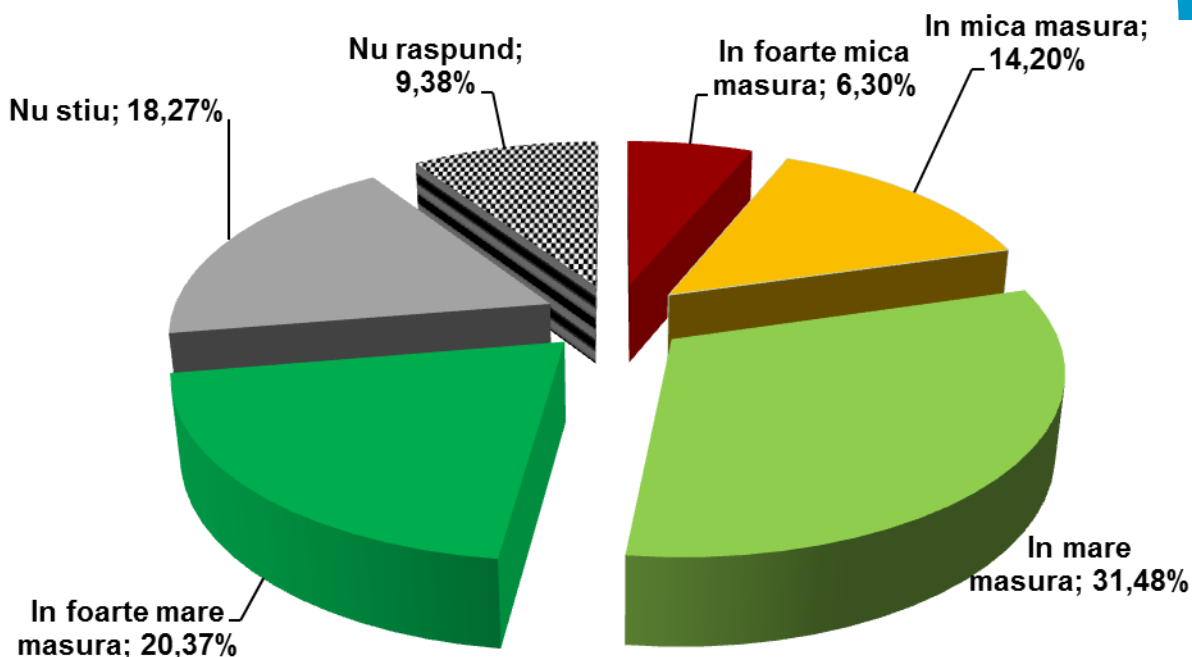
Chiar dacă nu au o experiență în acest sens, construindu-și opinia pornind de la ce au auzit, au văzut, au aflat și au citit din diferite surse și mijloace de informare, respondenții consideră că în afara țării condițiile de muncă sunt superioare (43,83%) celor înregistrate în țară (ex. dotări, echipamente, program de lucru, asigurări, singuranță etc.).

În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește educația?

În ceea ce privește educația, observăm o împărțire echidistantă a răspunsurilor între cei care consideră că migrația contribuie la îmbunătățirea educației (34,07%) și cei care nu sunt de acord cu acest aspect (33,58%).

În ce măsură credeți că experiența din străinătate le-a îmbunătățit acestora viața în ceea ce privește calitatea vieții în general?

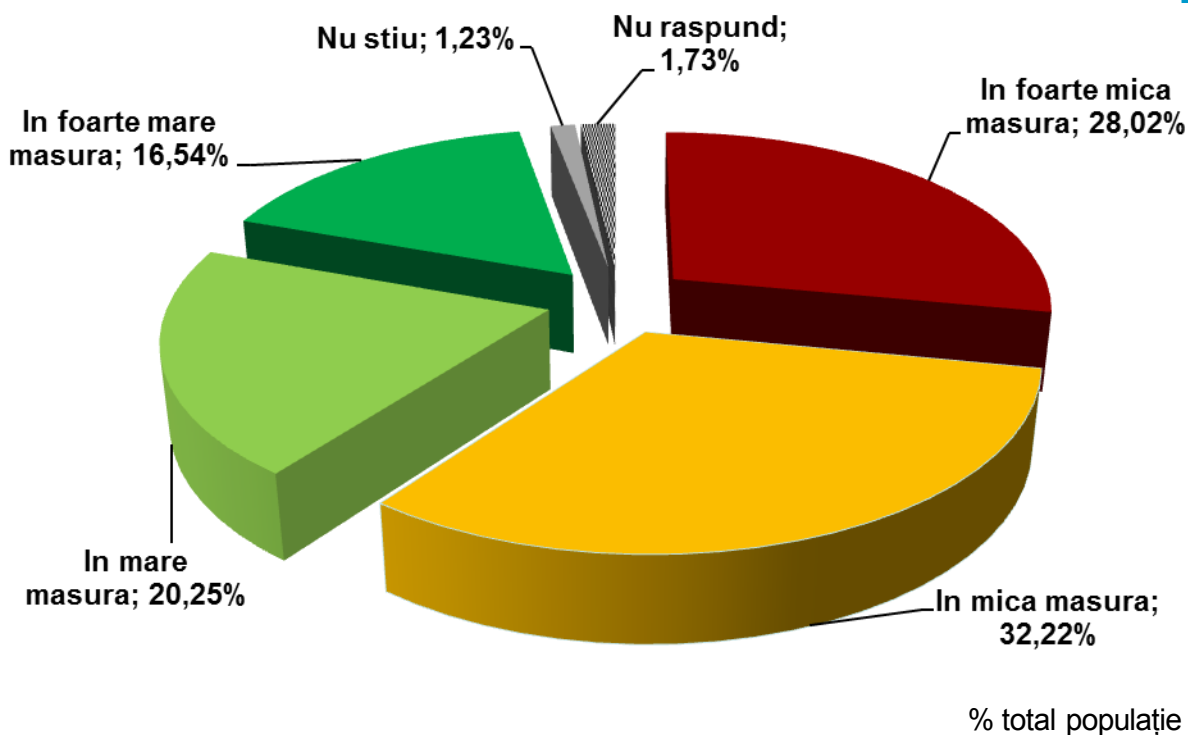

% total populație

51,85% dintre respondenți consideră că experiența migrației îmbunătățește calitatea vieții în general, percepția respondenților fiind că cei care au migrat “o duc mai bine”, “își permit o casă, o mașină”, calitatea vieții fiind direct asociată cu valoarea remunerației dobândite de cei plecați în afara țării, remitențelor și a tipurilor de investiții realizate.

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

Mă gândesc în mod frecvent să mă stabilesc într-o altă țară

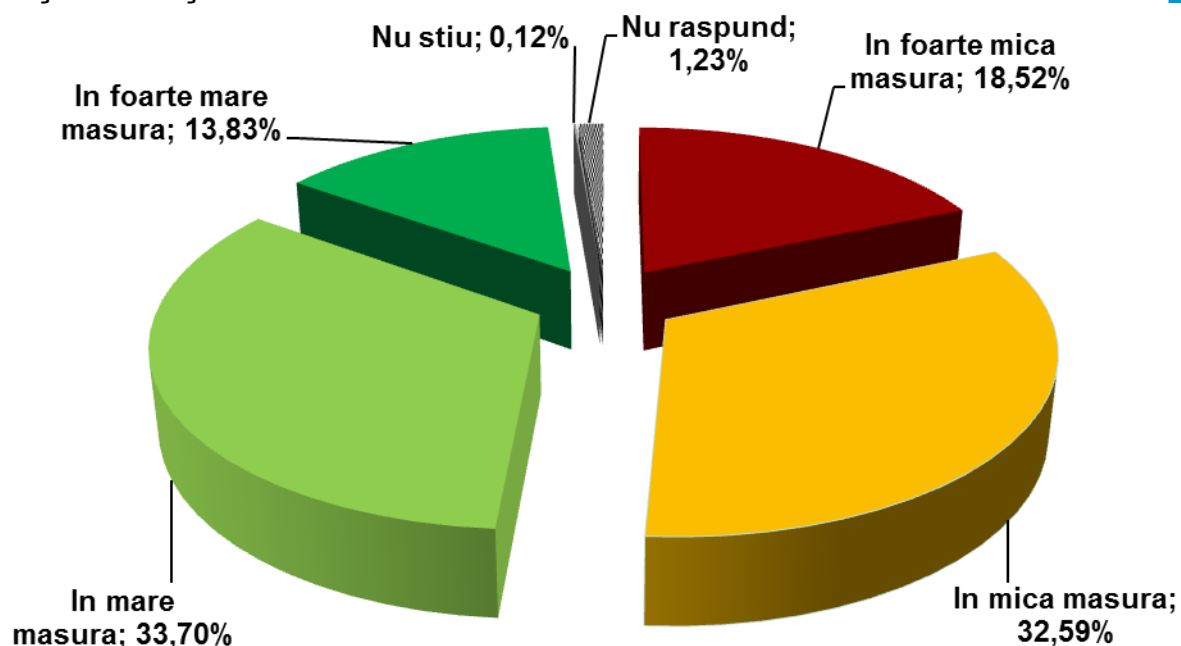

La nivel general, nu există din partea respondenților o intenție vizibilă de stabilire în străinătate, 60,25% dintre aceștia precizând că se gândesc doar în mică și foarte mică măsură la posibilitatea de a se stabili într-o altă țară.

Condiționați de dificultățile întâmpinate la angajare de un aplicant fără experiență, de lipsa locurilor de muncă, elevii de clasa a XII-a se gândesc într-o măsură mult mai mare la acest aspect decât cei de clasa a IX-a, 47,51% dintre aceștia menționând că se gândesc în mod frecvent la acest aspect.

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

Mă documentez frecvent cu privire la oportunitățile de muncă și condițiile de viață din alte țări

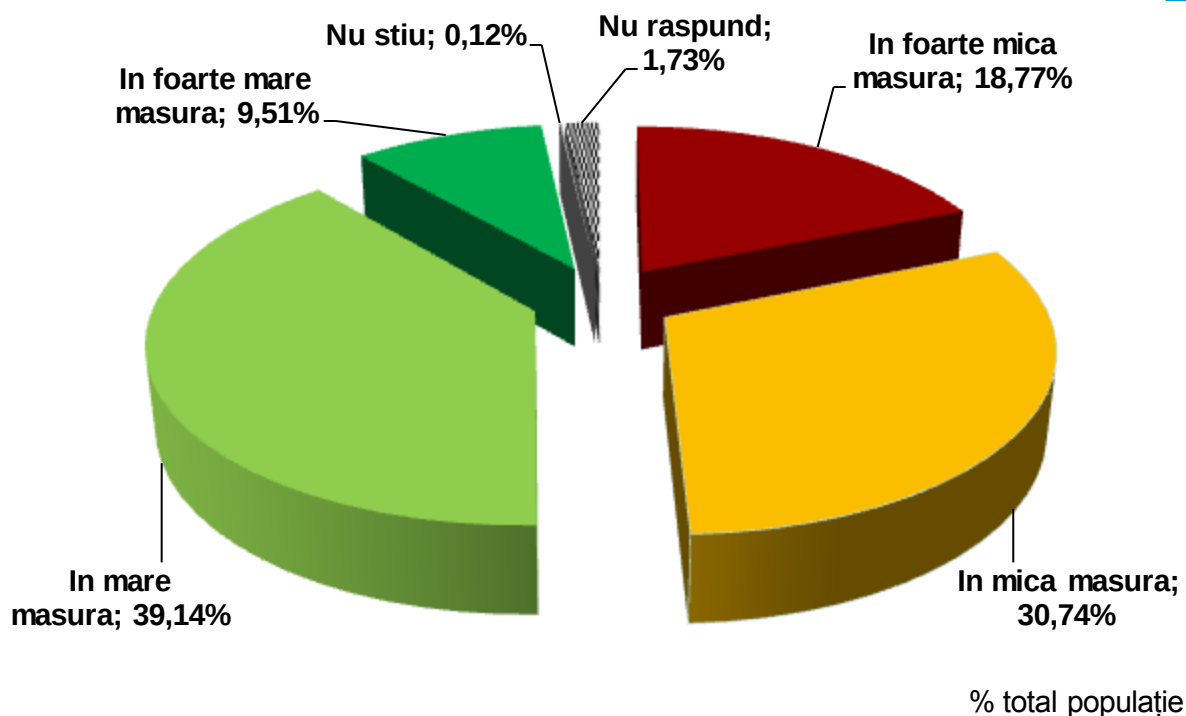

% total populație

La nivelul populației generale, aproape jumătate dintre respondenți (47,53%) au declarat că se documentează cu privire la oportunitățile de muncă și condițiile de viață din alte țări. Și în acest caz, în mod firesc, interesul elevilor de clasa a XII-a (61,19%) este mai ridicat decât al celor de clasa a IX-a (34,07).

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

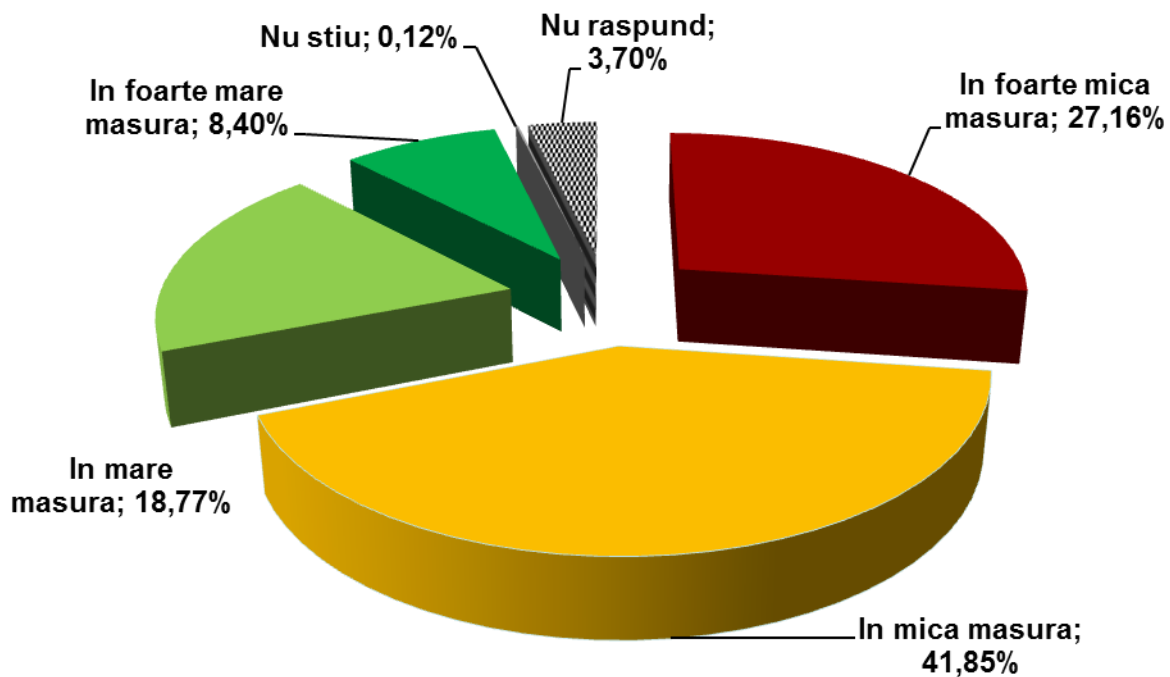
Discut cu prietenii despre oportunități de muncă în străinătate ori de câte ori am ocazia

48,64% dintre respondenți au declarat că în mare și foarte mare măsură discută cu prietenii apropiați despre oportunitățile de muncă în străinătate. Și în acest caz, în logica itemilor anteriori, interesul elevilor din clasa a XII-a (56,97%) este mai mare decât al celor din clasa a IX-a (40,44%).

În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

Poți să reușești într-o altă țară doar dacă ai pe cineva cunoscut în țara respectivă

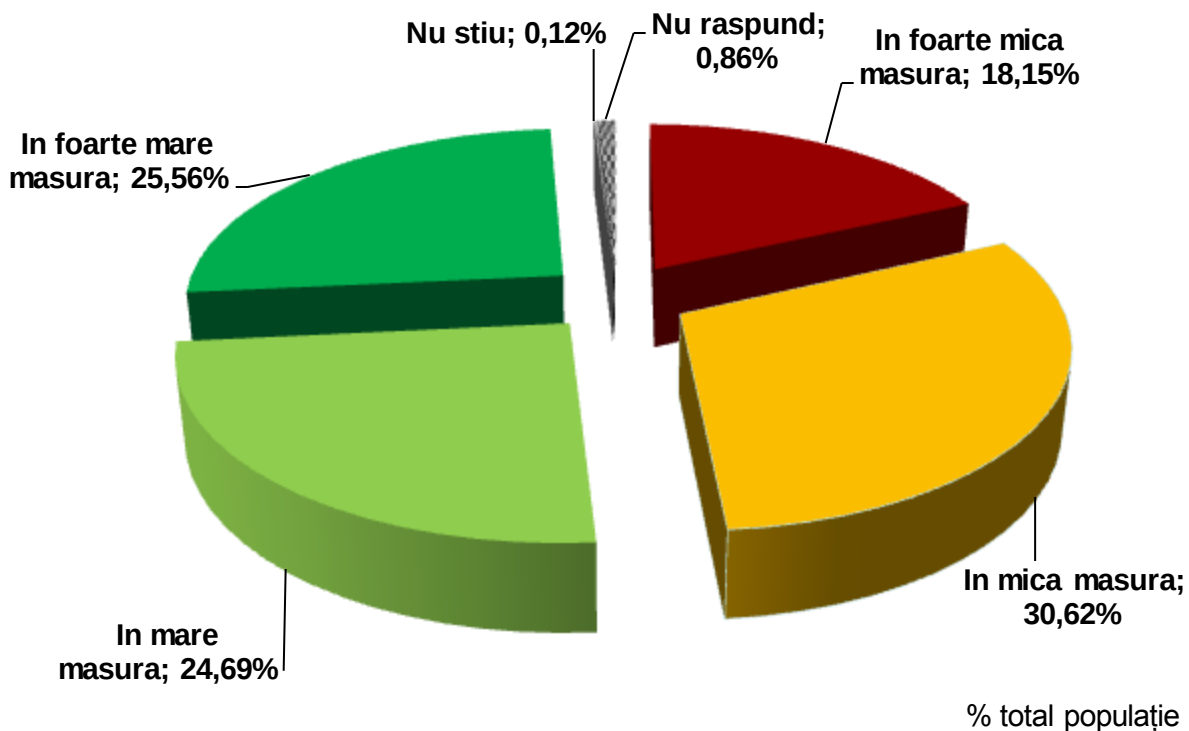
% total populație

Doar 27,16% dintre respondenți consideră că reușita într-o țară străină este condiționată de existența unor persoane care să faciliteze instalarea (cazare, intermediere loc de muncă, integrare comunitară, relații sociale) în țara de destinație.

În ceea ce privește diferențele între clasele a IX-a și a XII-a, sentimentul de dependență de cercul restrâns al familiei este resimțit mult mai puternic de elevii de clasa a IX-a (30,88%) decât de cei de clasa a XII-a (23,38%), motiv pentru care elevii de clasa a XII-a consideră că existența unor persoane care să faciliteze instalarea în țara destinație nu este o condiție obligatorie și necesară pentru reușita instalării..

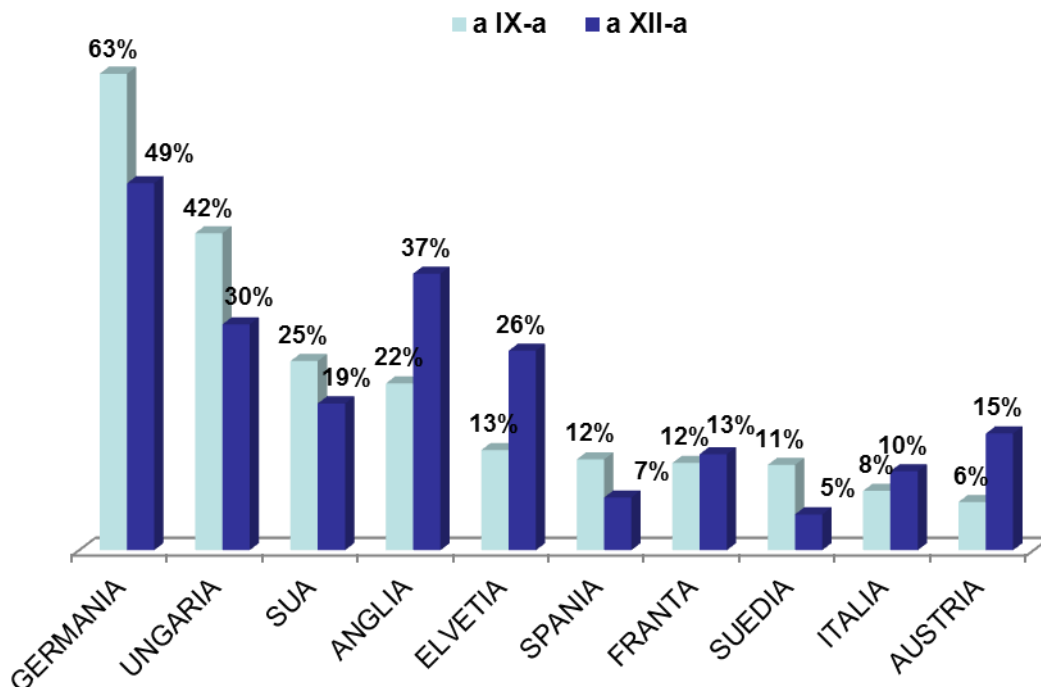
În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

Visul meu este să plec din țară, cel puțin pentru o perioadă de câțiva ani

La nivelul respondenților, varianta de a emigra nu este privită ca principala opțiune. După cum se poate observa, pentru jumătate din respondenți emigrarea este o posibilă soluție (50,25%) după definitivarea studiilor, în timp ce cealaltă jumătate (48,77%) dintre respondenți nu manifestă o dorință în acest sens.

Care sunt principalele 3 țări străine în care v-ar plăcea să vă stabiliți?

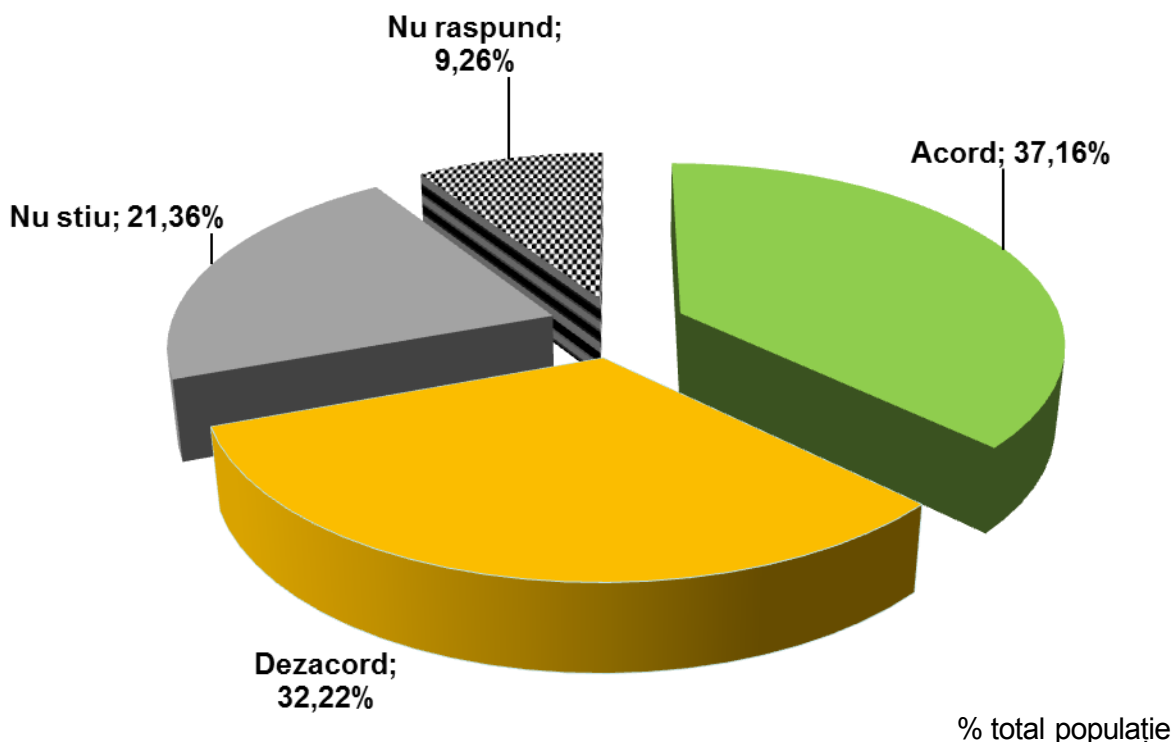

% cumulate

Chiar dacă respondenții au un istoric de călătorii bogat în relația cu Ungaria, Germania este principala țară în care și-ar dori să se stabilească, aspect valabil atât pentru elevii de clasa a IX-a, cât și pentru cei de clasa a XII-a. Opțiunile elevilor din clasa a IX-a vizează Germania (63%), Ungaria (42%), SUA (25%) și Anglia (22%), în timp ce elevii din clasa a XII-a vizează Germania (49%), Anglia (37%), Ungaria (30%) și Elveția (26%).

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Persoanele care au plecat în străinătate sunt un exemplu de reușită în viață pentru mine

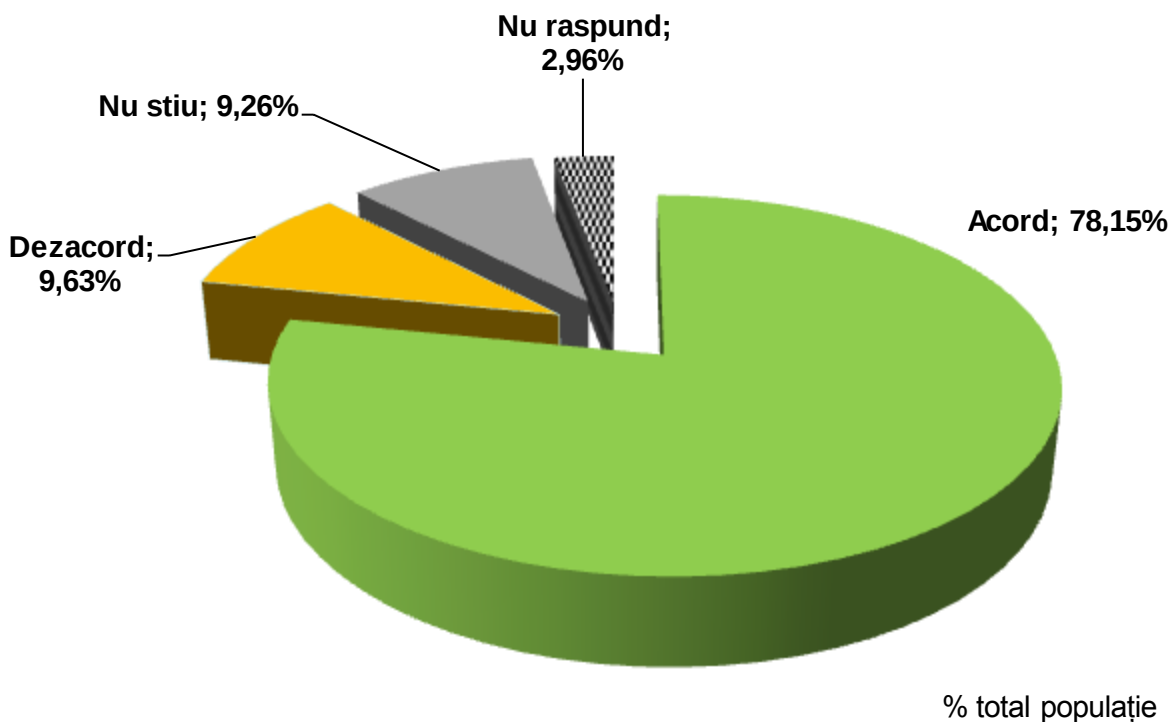
La nivelul populației generale, 37,16% dintre respondenți consideră că persoanele care au emigrat reprezintă un exemplu de reușită. Interesant este de remarcat faptul că o treime dintre respondenți și-au exprimat dezacordul în acest sens.

Și pentru acest item, în ceea ce privește acordul exprimat față de afirmație, identificăm diferențe de opinie între elevii de clasa a IX-a (30,39%) și cei de clasa a XII-a (44,03%).

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Banii se câștigă mult mai ușor în străinătate

35

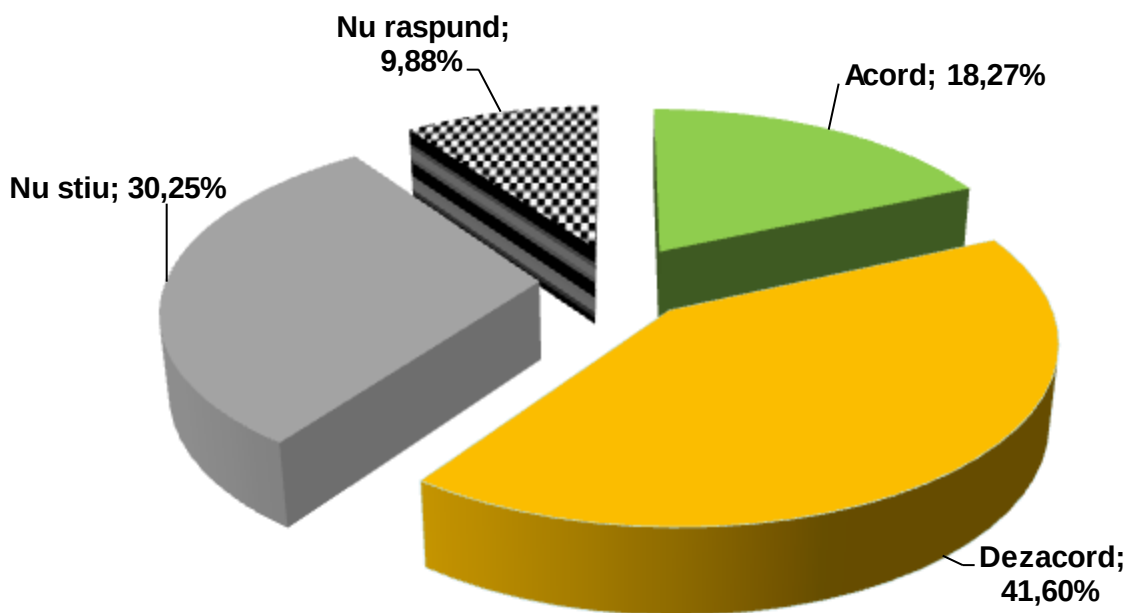

Simpla comparație între valoarea remunerației lunare în străinătate și cea obținută în țară fără corelarea acestora cu indicii prețurilor de consum din fiecare țară, valoarea remitențelor și modul în care acestea au fost investite de cei rămași acasă, au generat impresia potrivit căreia banii în străinătate se câștigă mult mai ușor, percepție întâlnită în general în rândul tinerilor. Grupul supus analizei se înscrie în această logică, 78,15% dintre respondenți exprimându-și acordul în acest sens.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Familia nu ar fi de acord ca eu sa plec în străinătate la muncă

36

% total populație

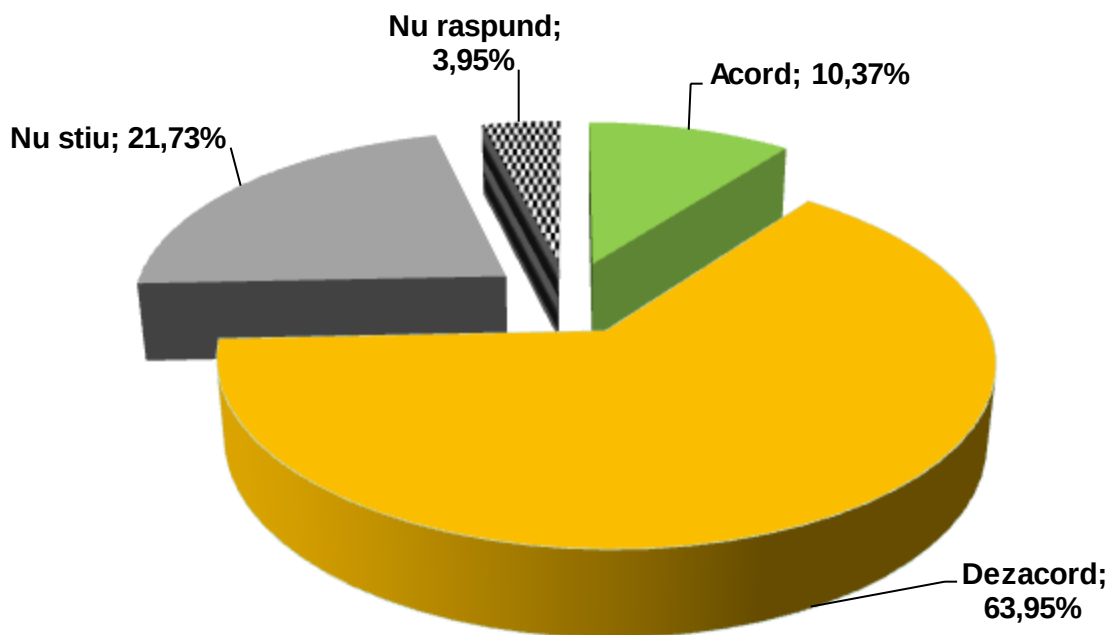
11,27% dintre elevii de clasa a IX-a consideră că familia nu și-ar exprima acordul în acest sens, în timp ce acest procent se dublează în cazul elevilor de clasa a XII-a, care consideră în proporție de 25,37% că familia nu și-ar exprima acordul în eventualitatea unei posibile plecări.

Procentul ridicat al celor care au optat pentru “nu știu” (30,25%) denotă că subiectul nu este unul de importanță, el nefiind dezbătut în cadrul familiei

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Cei care au plecat la muncă în străinătate trăiesc în condiții grele

37

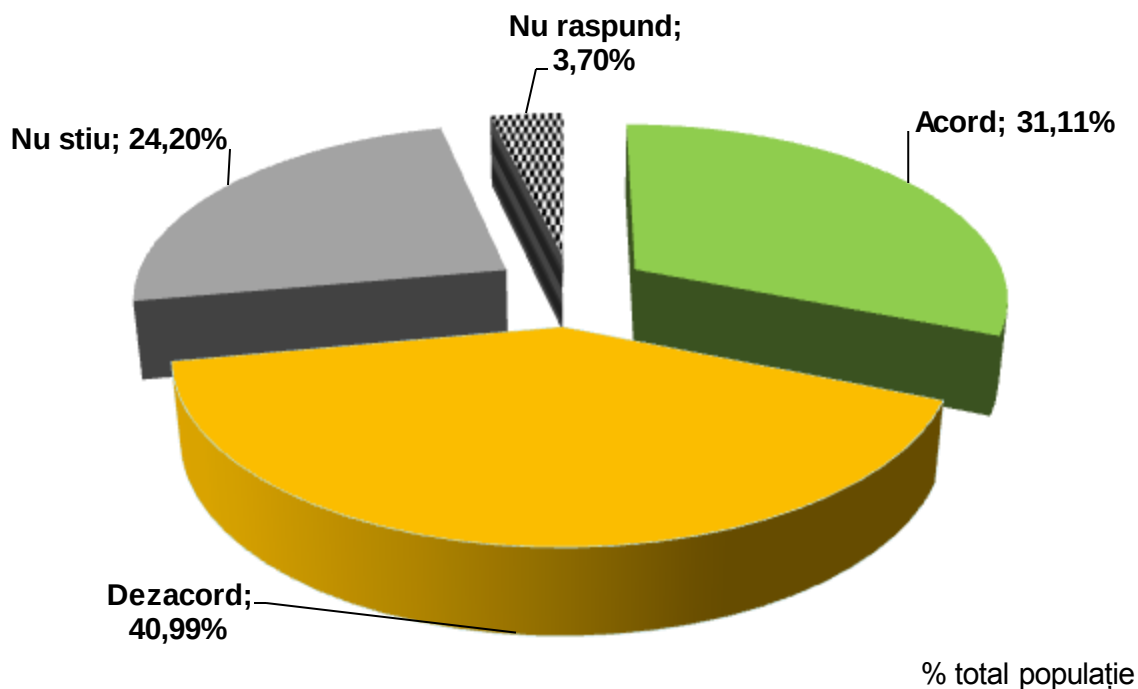
% total populație

63,95% dintre respondenți consideră că persoanele care au plecat la muncă în străinătate nu trăiesc în condiții grele. Această percepție este de asemenea una construită pe baza interacțiunilor cu cei apropiați care au un trecut migrator, dar și prin prisma faptului că respondenții asociază străinătatea cu condiții de viață mai bune.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

E greu să găsești un loc de muncă în străinătate dacă nu ai pe cineva acolo

38

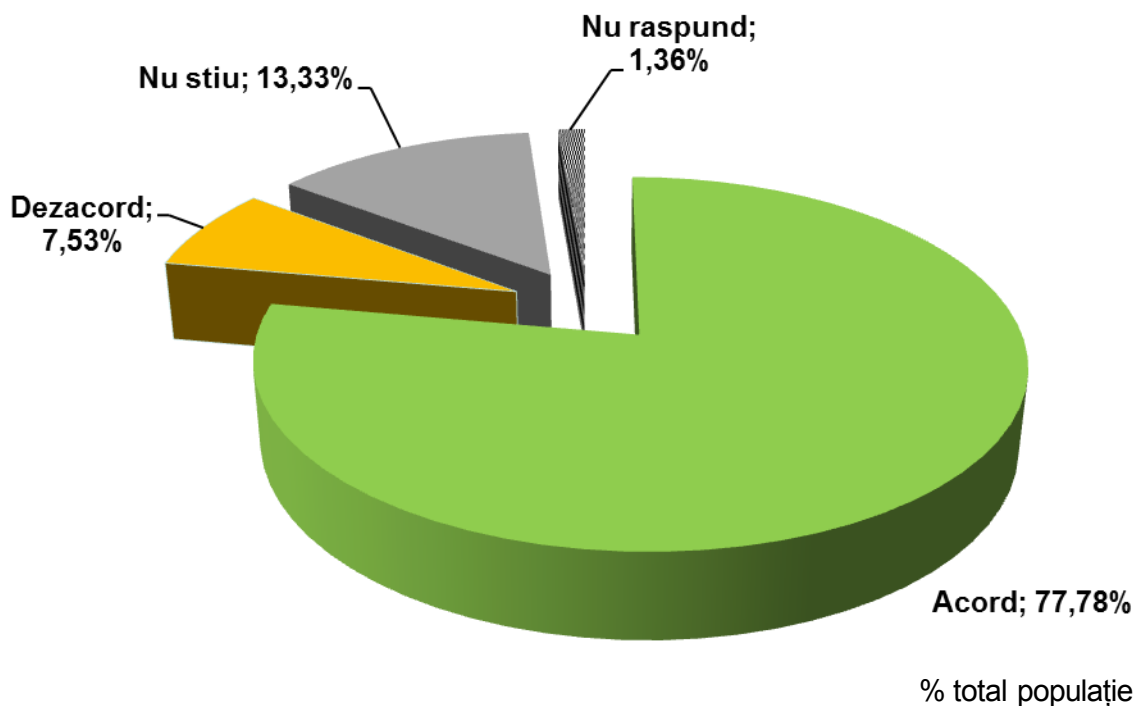

Nevoia de independență pe care o resimt de regulă adolescenții îi determină pe respondenți să considere că pot reuși pe cont propriu. Doar o treime dintre respondenți (31,11%) și-au exprimat acordul față de afirmație. Lipsa unei experiențe migraționiste personale a determinat un sfert dintre respondenți să nu-și exprime opinia în acest sens.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Se câștigă mult mai bine în străinătate, dar și cheltuielile sunt mai mari

39

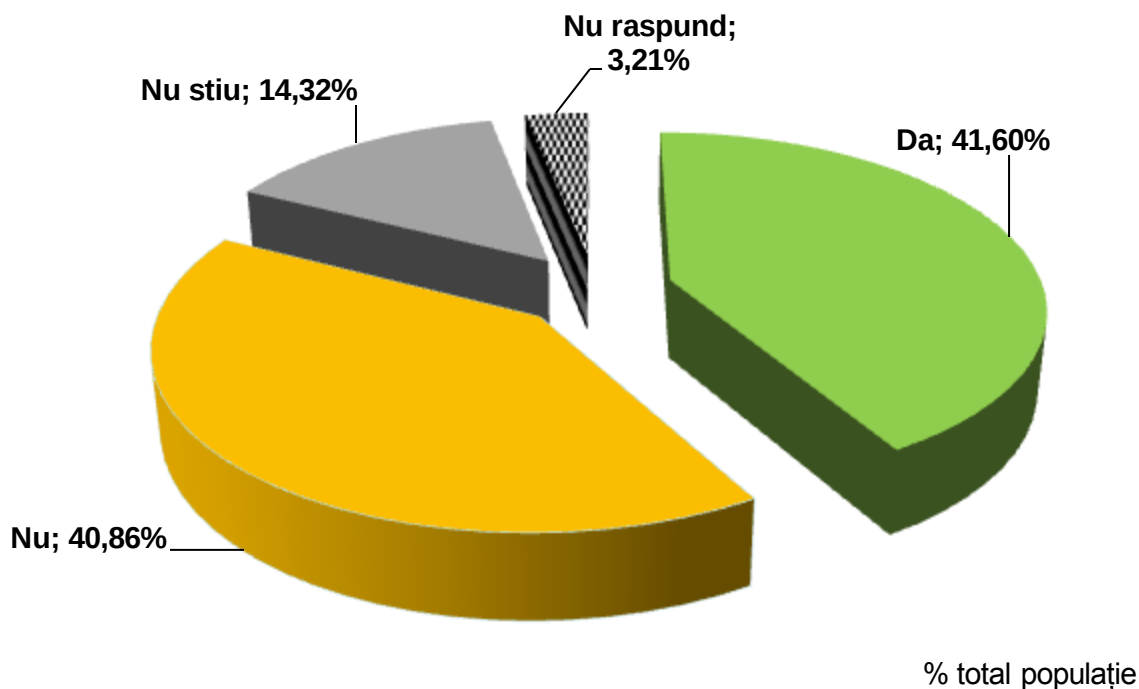

77,78% dintre respondenți și-au exprimat acordul în acest sens. La înregistrarea acestui procent ridicat contribuie semnificativ și istoricul de călătorii al respondenților care dețin astfel experiența minimală a nivelului costurilor de consum în străinătate.

Pentru acest item nu identificăm în urma analizei diferențe semnificative între opinia exprimată de elevii de clasa a IX-a și cei de clasa a XII-a.

Intenționați ca după absolvirea liceului să continuați studiile și să urmați un ciclu educațional superior (postliceal, universitar etc.)?

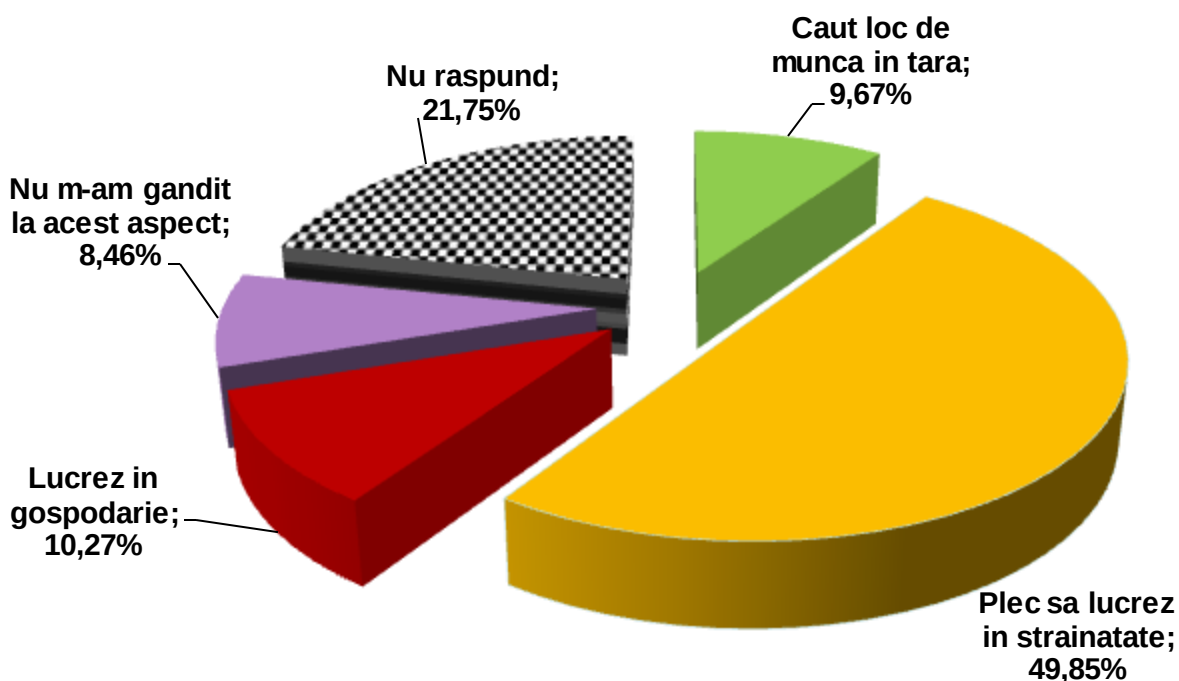
40

41,60% dintre respondenți și-au exprimat intenția de a continua studiile după absolvirea ciclului educațional în care sunt în prezent înscriși.

Trebuie remarcat faptul că doar 46,52% dintre elevii din clasa a XII-a și-au manifestat intenția de a continua studiile după absolvirea liceului, în timp ce 40,30% au declarat că nu intenționează continuarea studiilor. În perspectiva elaborării politicilor de tineret, identificarea unor soluții pentru integrarea pe piața muncii a acestui segment de populație devine imperios necesară.

Ce intenționați să faceți în condițiile în care nu veți continua studiile?

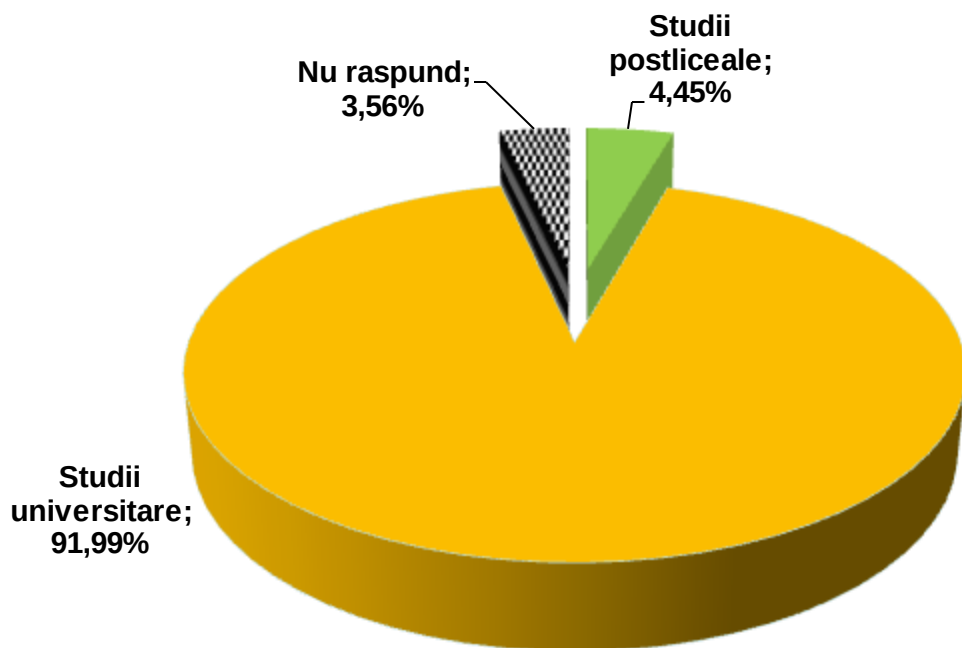

% total populație care nu intenționează să continue studiile

Tendința generală a celor care nu intenționează să continue studiile după absolvirea studiilor din ciclul educațional în care sunt înscriși este aceea de a pleca la muncă în străinătate (49,85%). Procentul este unul îngrijorător cu atât mai mult cu cât cei care intenționează să caute un loc de muncă în țară reprezintă doar 9,67% dintre respondenții care au declarat că nu vor continua studiile.

Trebuie menționat că intenția de a pleca din țară este manifestată de posibili absolvenți de liceu teoretic (53,85%), de liceu tehnologic (51,09%) și de școli profesionale (45,26%).

Ce tip de studii educaționale intenționați să urmați după absolvirea liceului?

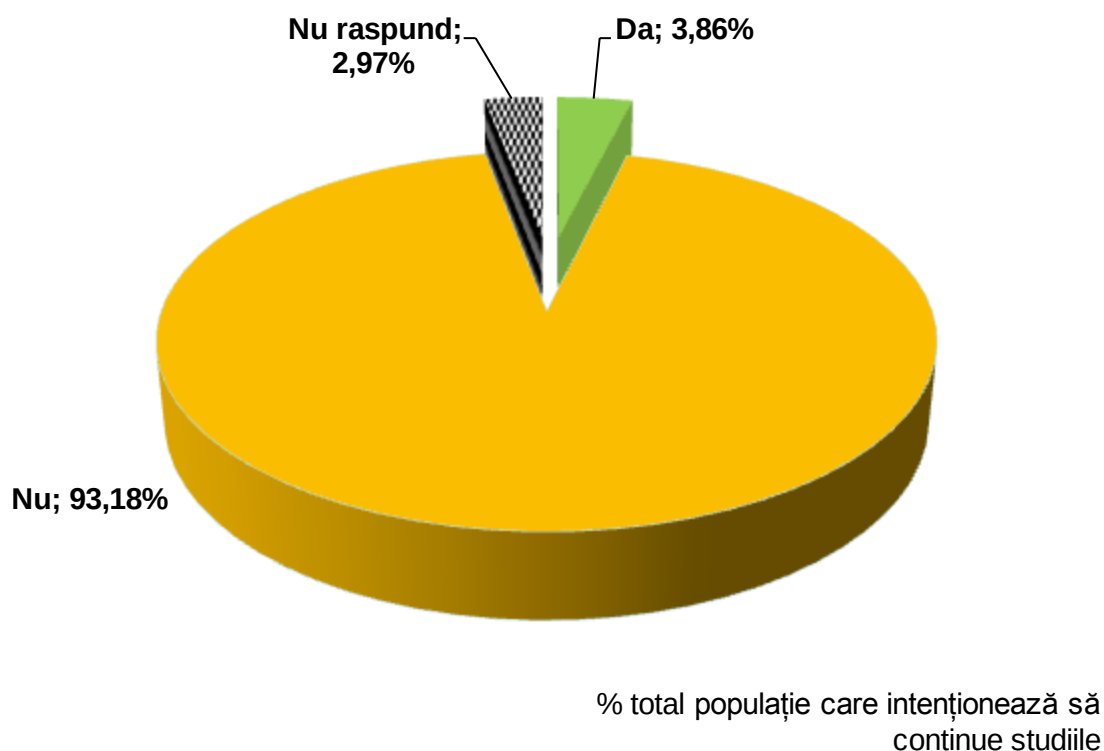

% total populație care intenționează să continue studiile

Dintre cei care și-au manifestat intenția de a continua studiile, 91,99% dintre respondenți au declarat că intenționează să urmeze studii universitare, interesul pentru studiile postliceale fiind scăzut.

Unde intenționați să continuați studiile după absolvirea liceului?

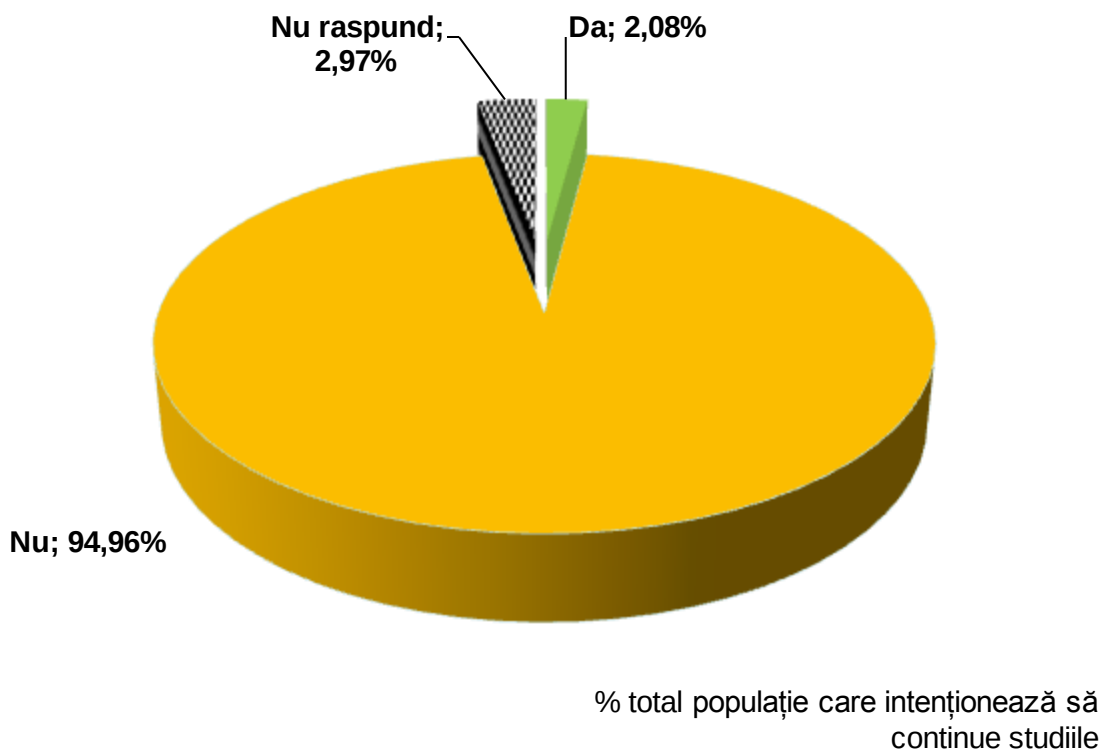
Tot în localitate

93,18% dintre respondenți au declarat că nu doresc să continue studiile în localitatea de domiciliu.

Acest procent include deopotrivă pe cei care locuiesc în mediul rural sau urban din județul Harghita, indiferent dacă în localitatea respectivă există sau nu o instituție universitară.

Unde intenționați să continuați studiile după absolvirea liceului?
Într-o altă localitate din județ

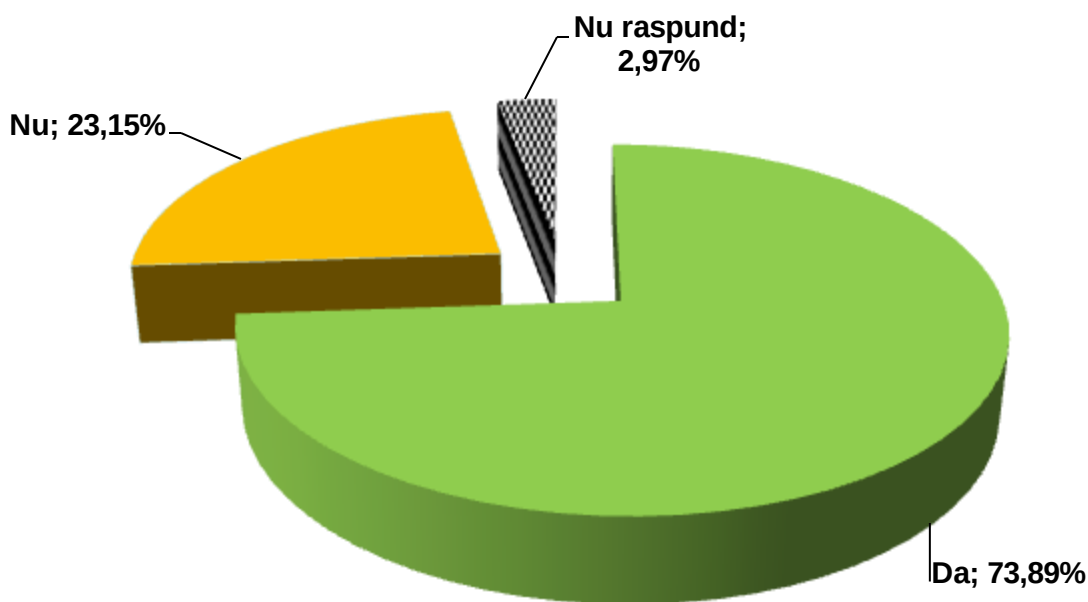

Respondenții nu manifestă interes pentru instituțiile universitare (centru universitar, filiale și/sau extensii ale altor centre univeristare din alte județe) existente la nivel județean, 94,96% dintre cei care intenționează să urmeze studii după absolvirea liceului dorind să le urmeze într-o altă localitate din țară sau din străinătate.

85,71% din cei care și-au exprimat intenția de a continua studiile după asbolvirea liceului în județ (2,08%), au menționat în acest sens Municipiul Miercurea-Ciuc.

Unde intenționați să continuați studiile după absolvirea liceului?

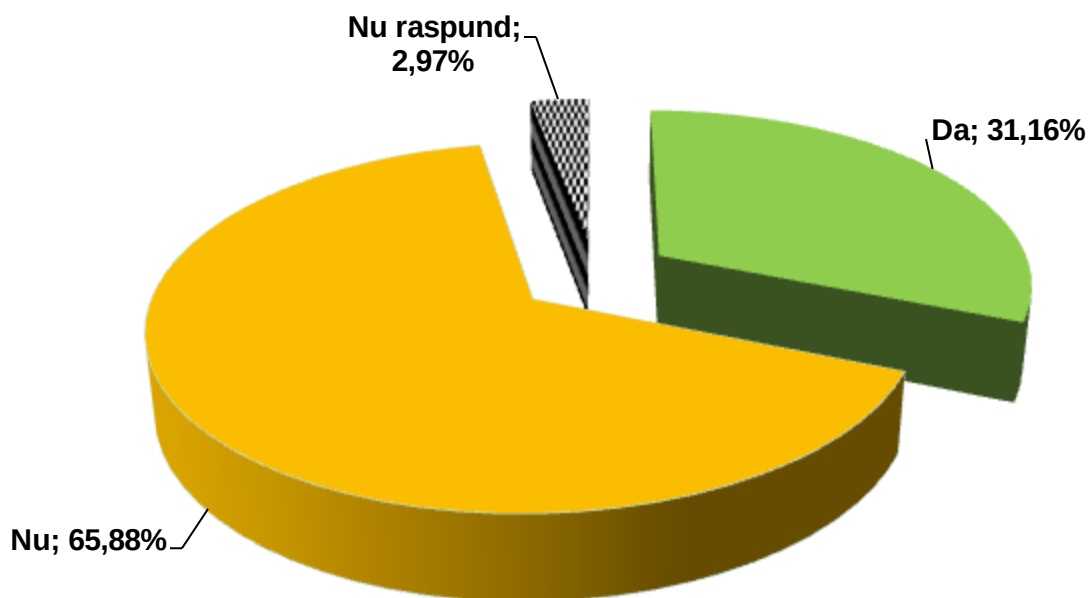
Într-o altă localitate din țară

% total populație care intenționează să continue studiile

Într-o altă localitate din țară intenționează să continue studiile 73,89% dintre respondenți. Localitățile nominalizate de cei care și-au exprimat intenția în acest sens sunt: Cluj-Napoca (61,85%), Târgu-Mureș (14,86%) și Timișoara (8,43%).

Unde intenționați să continuați studiile după absolvirea liceului?
În străinătate

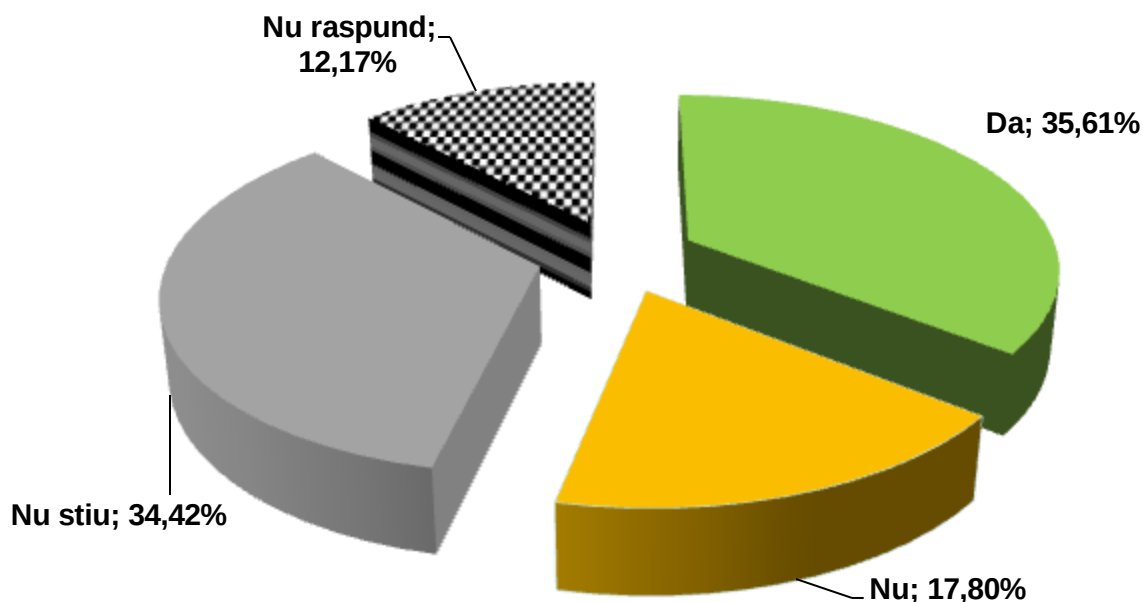

% total populație care intenționează să continue studiile

În ceea ce privește perspectiva continuării studiilor în străinătate, o treime dintre respondenți (31,16%) și-au exprimat opinia în acest sens.

Țara de destinație preferată pornind de la criteriul lingvistic și cultural comun este Ungaria (54,29%). În lista de nominalizări se mai regăsesc Germania (14,29%), Marea Britanie (7,62%), Suedia (7,62%) și SUA (1,90%).

În calitate de student al unei facultăți din țară, intenționați să aplicați pentru o bursă de studii în străinătate?

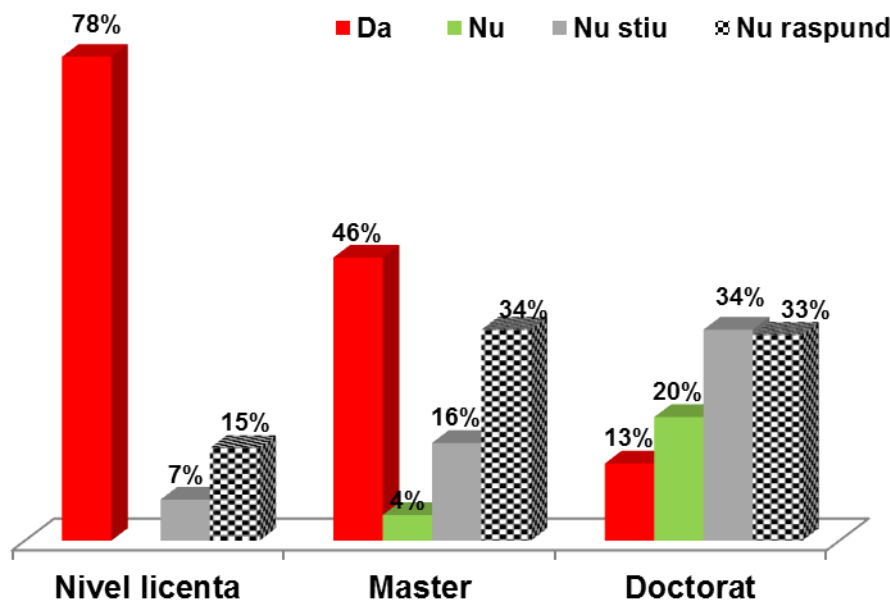

% total populație care intenționează să continue studiile

O treime dintre respondenți (35,61%) și-au manifestat intenția de a aplica pentru o bursă de studii în străinătate.

Perspectiva absolvirii liceului prin susținerea examenului de bacalaureat coroborată cu lipsa de informații cu privire la modul de obținere a burselor universitare (proces de aplicare, condiții, valoare bursă etc.) au determinat înregistrarea unui procent ridicat al celor care se declară indeciși (34,42%).

Pentru ce nivel de studii universitare intenționați să aplicați pentru o bursă de studii în străinătate?

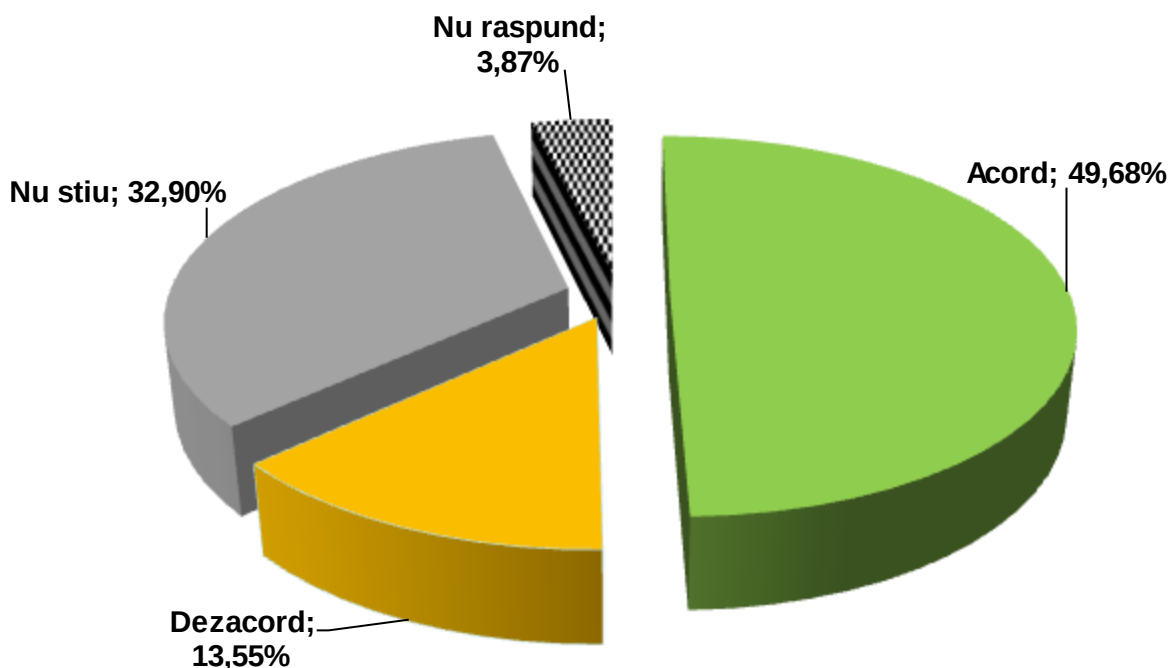

% total populație care intenționează să continue studiile

Respondenții care și-au exprimat intenția de a urma studii universitare au menționat posibilitatea obținerii unei burse de studiu fie pe perioada anilor de facultate (nivel licență) – 78%, fie pentru studii postuniversitare (programe de masterat – 46%).

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Studiile absolvite în străinătate sunt o dovadă a unei bune pregătiri educaționale

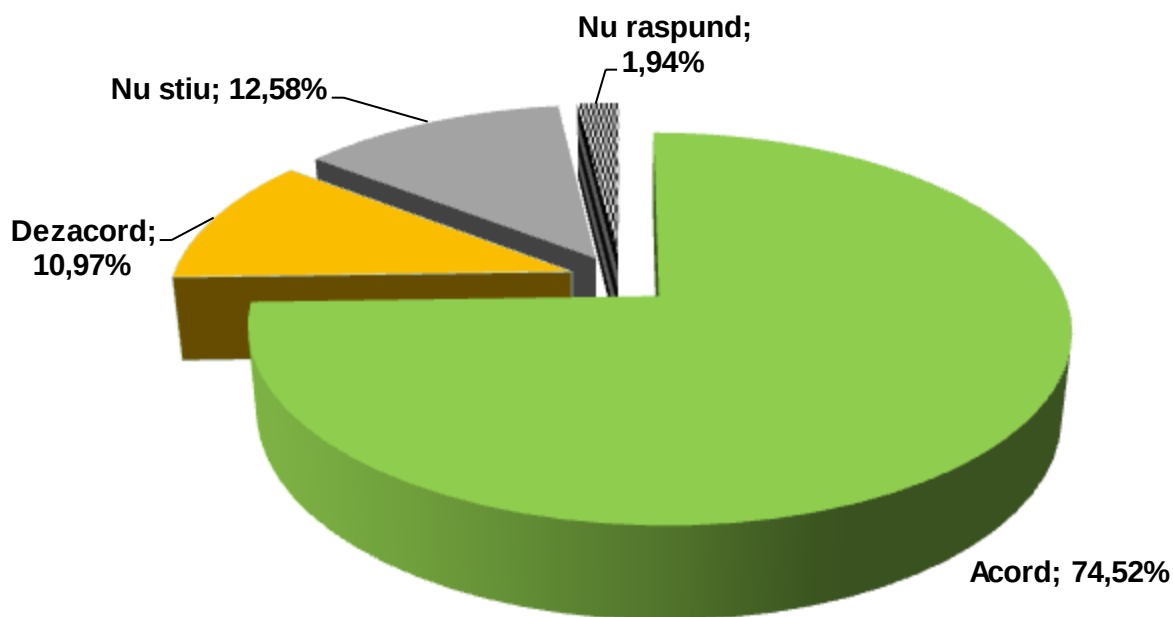
% total populație care intenționează să continue studiile

Jumătate dintre respondenți (49,68%) și-au exprimat acordul că studiile absolvite în străinătate sunt o dovadă a unei bune pregătiri educaționale. Chiar dacă respondenții și-au exprimat pozitiv opinia privind pregătirea educațională oferită în școlile din România, în acest caz respondenții au preluat ideea potrivit căreia studiile absolvite în străinătate sunt o dovadă a bunei pregătiri.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Șansele de a găsi un loc de muncă bine plătit în străinătate sunt mult mai mari

50

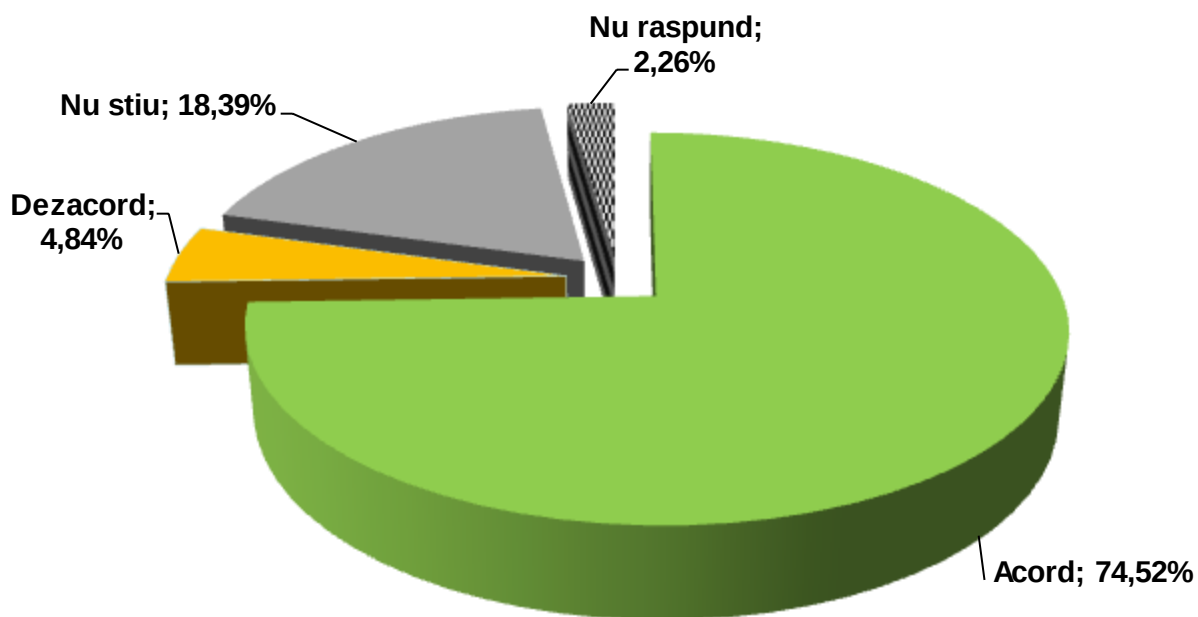
% total populație care intenționează să continue studiile

În condițiile în care creșterea veniturilor și asigurarea unui trai de viață ridicat sunt principalele elemente de validare a experiențelor migraționiste ale celor apropiați, respondenții au preluat acest șablon și au validat în proporție de 74,52% că în străinătate șansele de a găsi un loc de muncă bine plătit sunt mult mai mari.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

Marile companii străine recrutează studenți încă din timpul facultății

51

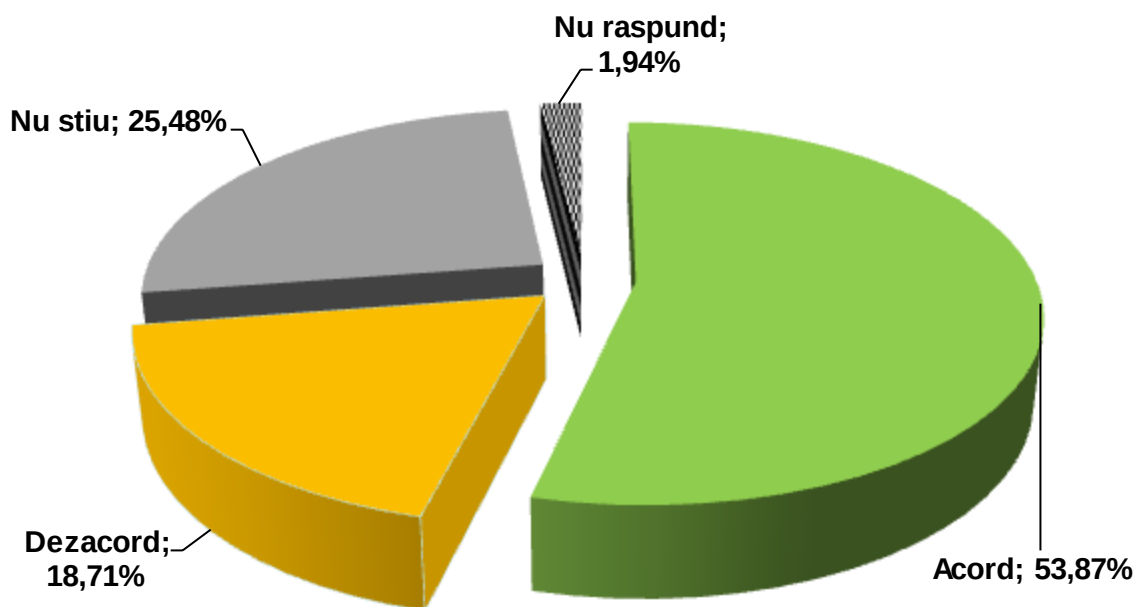

% total populație care intenționează să continue studiile

Trei sferturi dintre respondenți (74,52%) și-au exprimat acordul față de afirmația potrivit căreia în străinătate marile companii recrutează studenți încă din timpul facultății. Această este o altă percepție construită preponderent din surse orale (“am auzit”, “mi-au spus”, “am aflat”, “mi-au povestit” etc.)

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

În străinătate ai posibilitatea de a te specializa cu adevărat într-un anumit domeniu

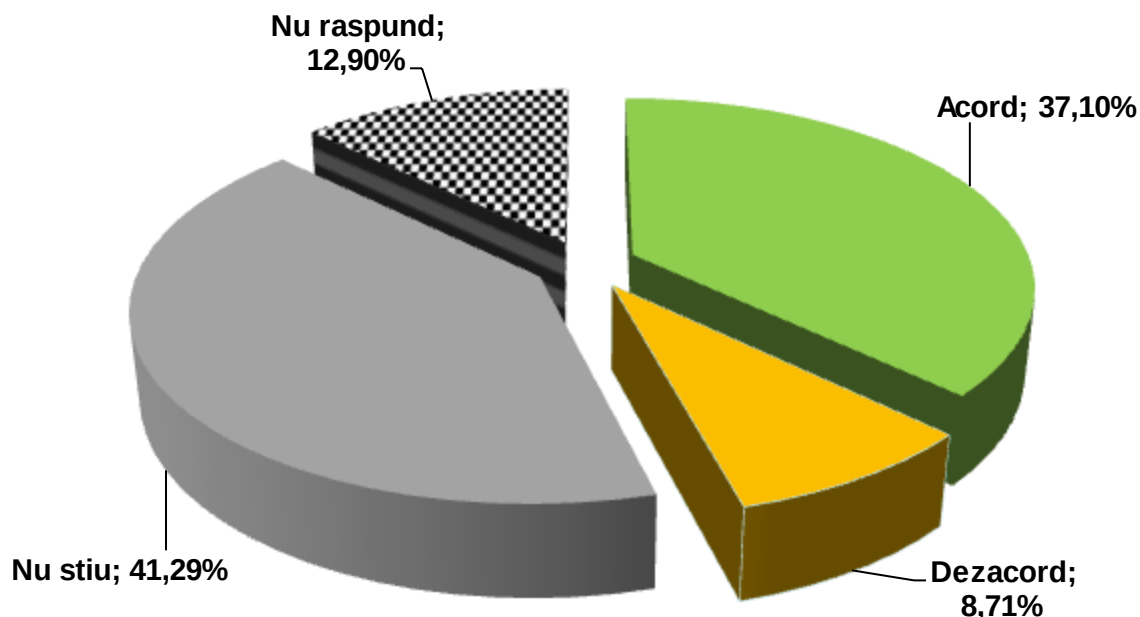

% total populație care intenționează să continue studiile

Jumătate dintre respondenți (53,87%) consideră că adevărata specializare într-un domeniu se poate realiza în străinătate. Acest clișeu, frecvent întâlnit în rândul tinerilor, vizează o asociere, de cele mai multe ori justificată, între deținerea unui bagaj de cunoștințe teoretice și posibilitatea de a le pune în practică beneficiind de aportul unor dotări și echipamente corespunzătoare.

Vă rugăm să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații?

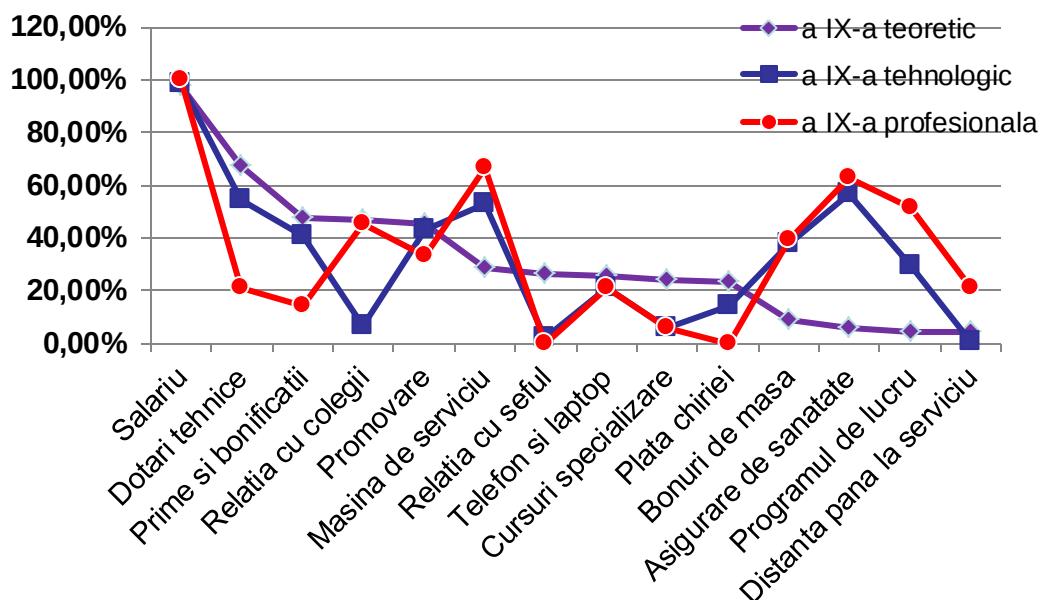
Programele de studii ale universităților din străinătate sunt mult mai diversificate

% total populație care intenționează să continue studiile

Mai mult de jumătate dintre respondenți nu și-au putut exprima opinia cu privire la această afirmație. În mod justificat, lipsa contactului direct cu programele de studii ale universităților din România și din străinătate i-a determinat pe respondenți să fie mai rezervați mai ales în condițiile în care la nivelul respondenților există o părere bună despre calitatea educației predată în ciclul educațional în care sunt înscriși în prezent.

Caracteristicile pe care elevii doresc să le regăsească la un loc de muncă

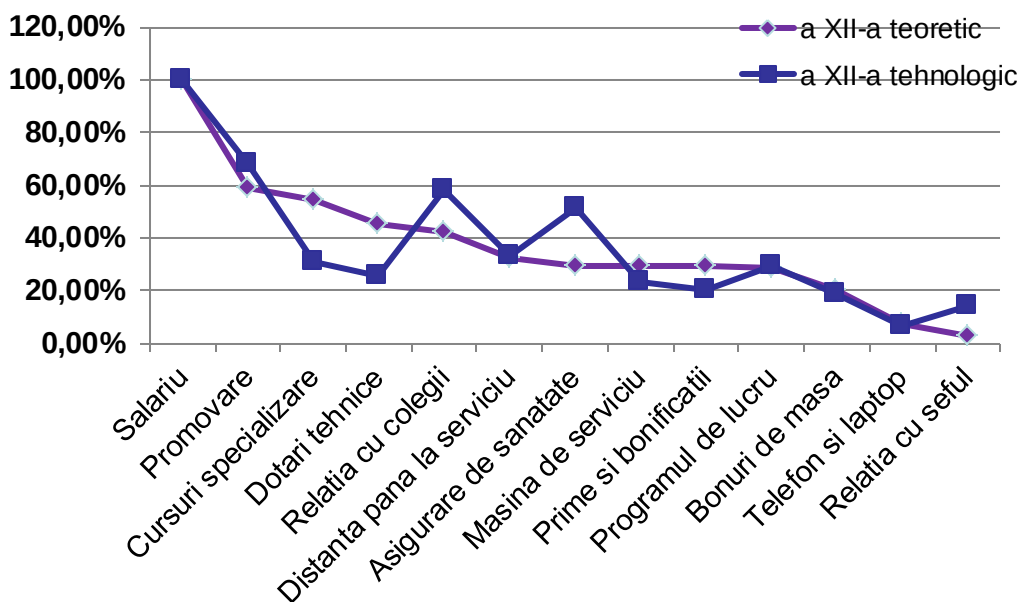

% cumulate

Graficul de mai sus reliefează criteriile pe baza cărora elevii de clasa a IX-a din județul Harghita (profil teoretic, tehnologic și școală profesională) se ghidează în perspectiva căutării unui loc de muncă:

- elevi liceu teoretic: salariu, dotări tehnice/echipament profesional la locul de muncă, prime și bonificații, relația cu colegii, posibilitățile de promovare;
- elevi liceu tehnologic: salariu, asigurare de sănătate gratuită, dotări tehnice/echipament profesional la locul de muncă, mașina de serviciu, posibilități de promovare;
- elevi școală profesională: salariu, mașină de serviciu, asigurare de sănătate gratuită, programul de lucru, relația cu colegii.

Caracteristicile pe care elevii doresc să le regăsească la un loc de muncă

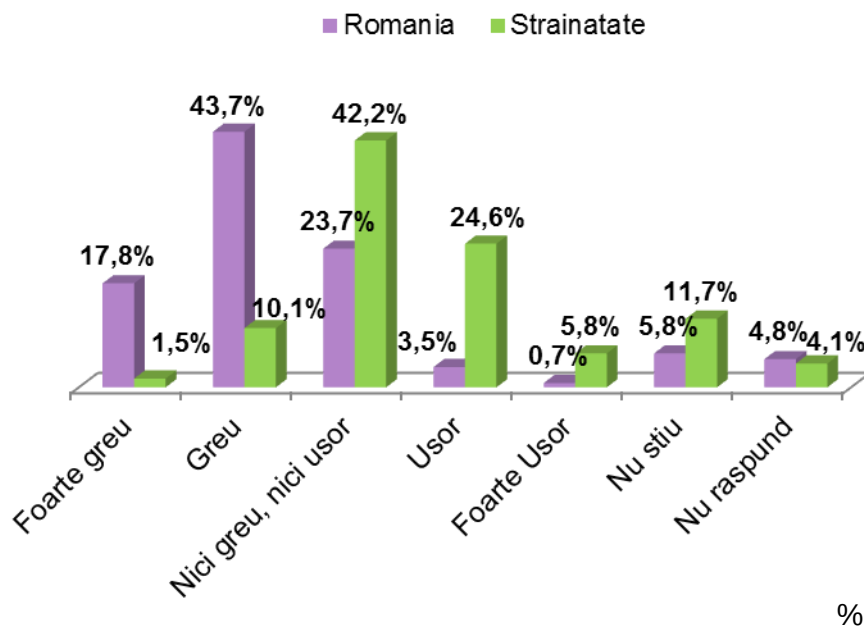

% cumulare

Graficul de mai sus reliefează criteriile pe baza cărora elevii de clasa a XII-a din județul Harghita (profil teoretic și tehnologic) se ghidează în perspectiva căutării unui loc de muncă:

- elevi liceu teoretic: salariu, posibilități de promovare, cursuri de formare sau specializare, dotări tehnice/echipament profesional, relația cu colegii;
- elevi liceu tehnologic: salariu, posibilități de promovare, relația cu colegii, asigurare de sănătate gratuită, distanța până la locul de muncă.

Ținând cont de cele 5 caracteristici identificate la întrebarea anterioară, cât de ușor credeți că ar fi să vă găsiți un loc de muncă în ROMÂNIA vs STRĂINĂTATE?

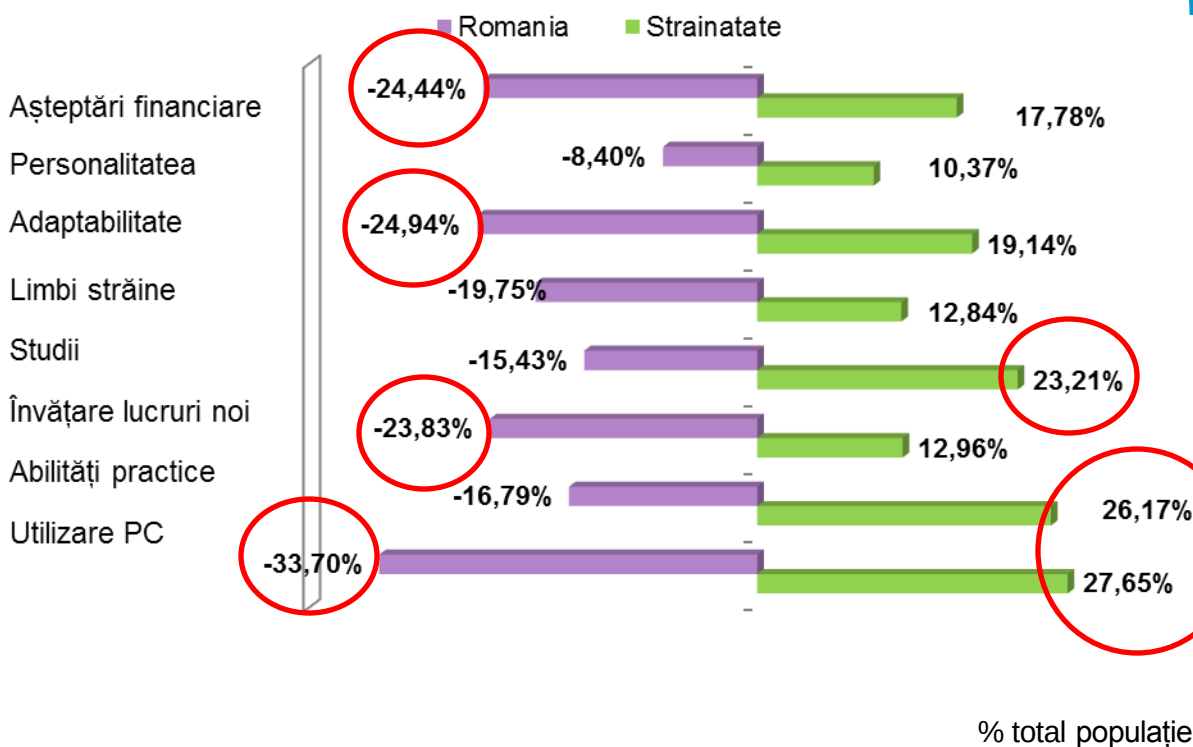
Din perspectiva respondenților, pornind de la criteriile selectate, găsirea unui loc de muncă în România este perceput ca un lucru greu și foarte greu de realizat de 61,48% dintre respondenți.

Elevii de la liceele tehnologice consideră că este greu și foarte greu în proporție de 71,92%, cei de la liceele teoretice de 62,32%, iar cei din școlile profesionale, mizând pe calificarea profesională sunt mai optimiști decât colegii lor de la liceu (26,56%)

În ceea ce privește găsirea unui loc de muncă în străinătate, 42,2% dintre respondenți au precizat că găsirea unui loc de muncă pe baza criteriilor selectate nu este nici greu, nici ușor.

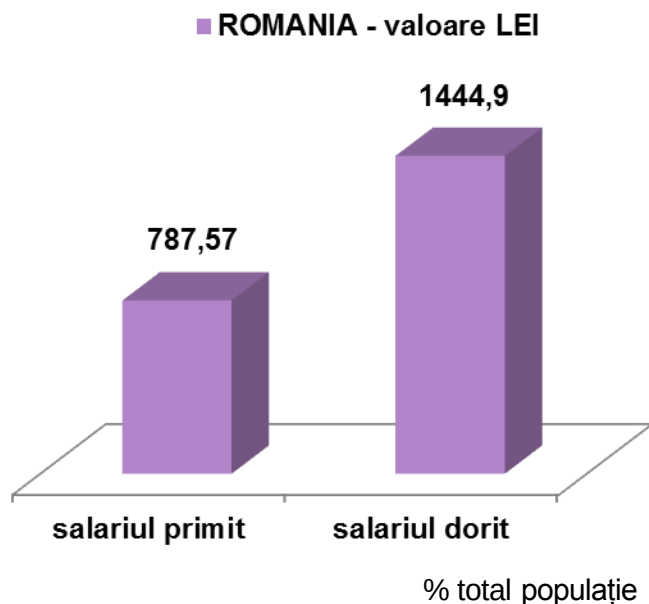
Doar 17,03% dintre elevii de la liceele teoretice consideră că găsirea unui loc de muncă în străinătate ca fiind un aspect ușor și foarte ușor. Pentru aceeași opțiune, elevii de la liceele tehnologice înregistrează un procent de 34,24%, iar cei din școlile profesionale 46,88%.

Cât de importante credeți că sunt pentru angajatorii din ROMÂNIA următoarele elemente în decizia de angaja o persoană care își caută pentru prima dată un loc de muncă?

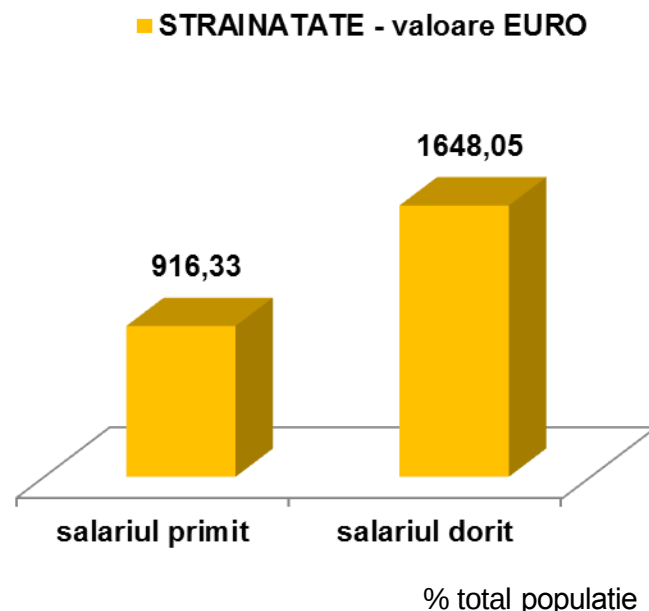

În opinia respondenților, pentru angajatorii din România principalele elemente care contribuie la decizia de angajare sunt cunoștințele de utilizare ale calculatorului, adaptabilitatea la condiții noi, așteptările financiare și disponibilitatea de a învăța lucruri noi. În ceea ce privește angajatorii din străinătate principalele elemente care contribuie la decizia de angajare în opinia respondenților sunt cunoștințele de utilizare ale calculatorului, abilitățile practice și studiile urmate.

Dacă săptămâna viitoare v-ați angaja în ROMÂNIA/STRĂINĂTATE, fără a avea experiență profesională, care credeți că ar fi valoarea salariului:

Potrivit respondenților, valoarea salariului primit în România în perspectiva angajării fără a avea experiență profesională este de 787,57 lei, fapt care intră în contradicție cu expectanțele lor financiare care sunt aproape duble ca valoare: 1.444,90 lei.

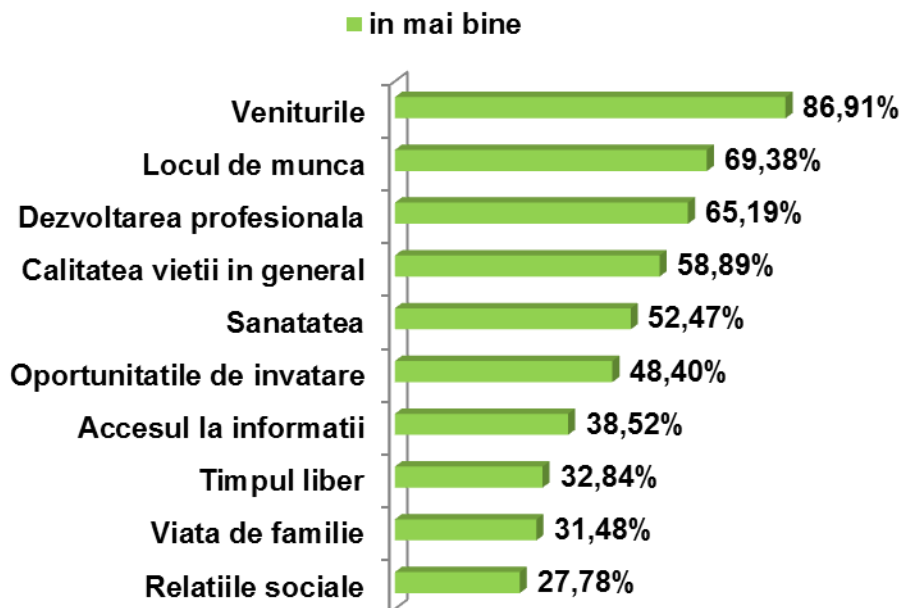

În același timp, valoarea salariului primit în străinătate în perspectiva angajării fără a avea experiență profesională este de 916,33 euro, în timp ce expectanțele lor financiare sunt de 1.648,05 euro.

Interesant de remarcat este și diferența perceptuală a cuantumului salariului primit în străinătate (916,33 euro=4.031,85 lei) față de cel primit în România (787,57 lei) în condițiile lipsei de experiență.

Comparativ cu România, cum credeți că s-ar schimba viața dumneavoastră dacă v-ați stabili într-o altă țară, cu privire la următoarele aspecte:

59

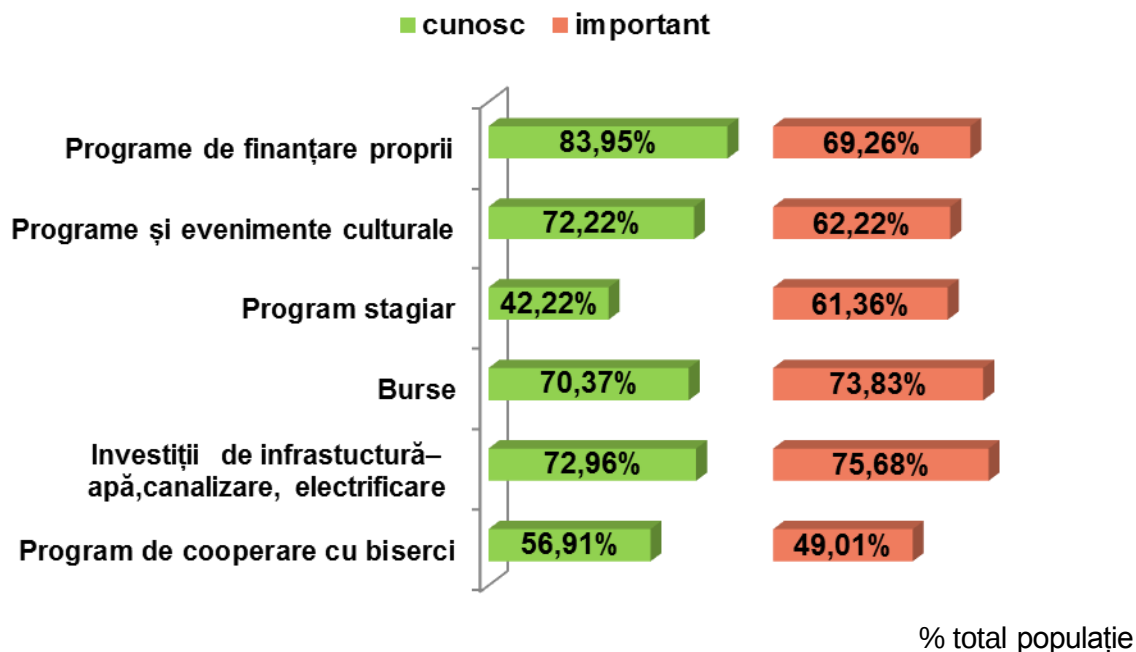
% total populație

Ca urmare a stabilirii respondenților într-o altă țară, s-ar schimba în mai bine următoarele aspecte: veniturile (86,91%), locul de muncă (69,38%), dezvoltarea profesională (65,19%) calitatea vieții în general (58,89%) și sănătatea (52,47%).

Creșterea veniturilor și a calității vieții nu este dublată însă în opinia respondenților de posibilitatea de a avea mai mult timp la dispoziție pentru viața de familie și relațiile sociale, aspecte care s-ar schimba în mai rău ca urmare a stabilirii în străinătate.

Care dintre activitățile Consiliului Județean Harghita le cunoașteți și cât de importante credeți că sunt?

60

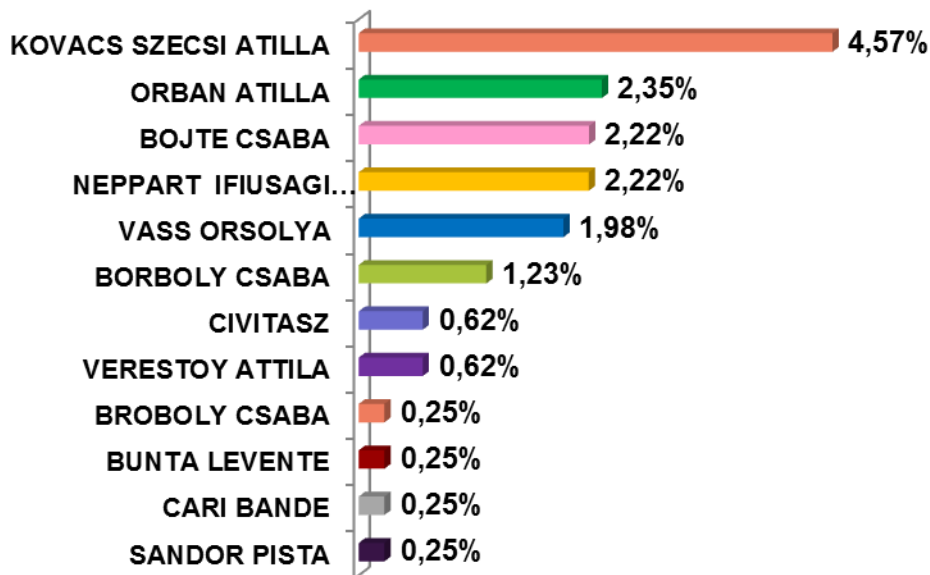

Activitățile Consiliului Județean Harghita sunt de regulă cunoscute de către respondenți, mai puțin programul stagiar care înregistrează cel mai mic procent din cele exprimate (42,22%).

Puternic valorificate și etichetate de respondenți ca fiind importante sunt investițiile în infrastructură (apă, canalizare, electrificare) – 75,68%, sistemul de burse (73,83%) și programele de finanțare proprii (69,26%).

Enumerați 3 persoane publice din județ cu ale căror activități în probleme de tineret sunteți mulțumiți:

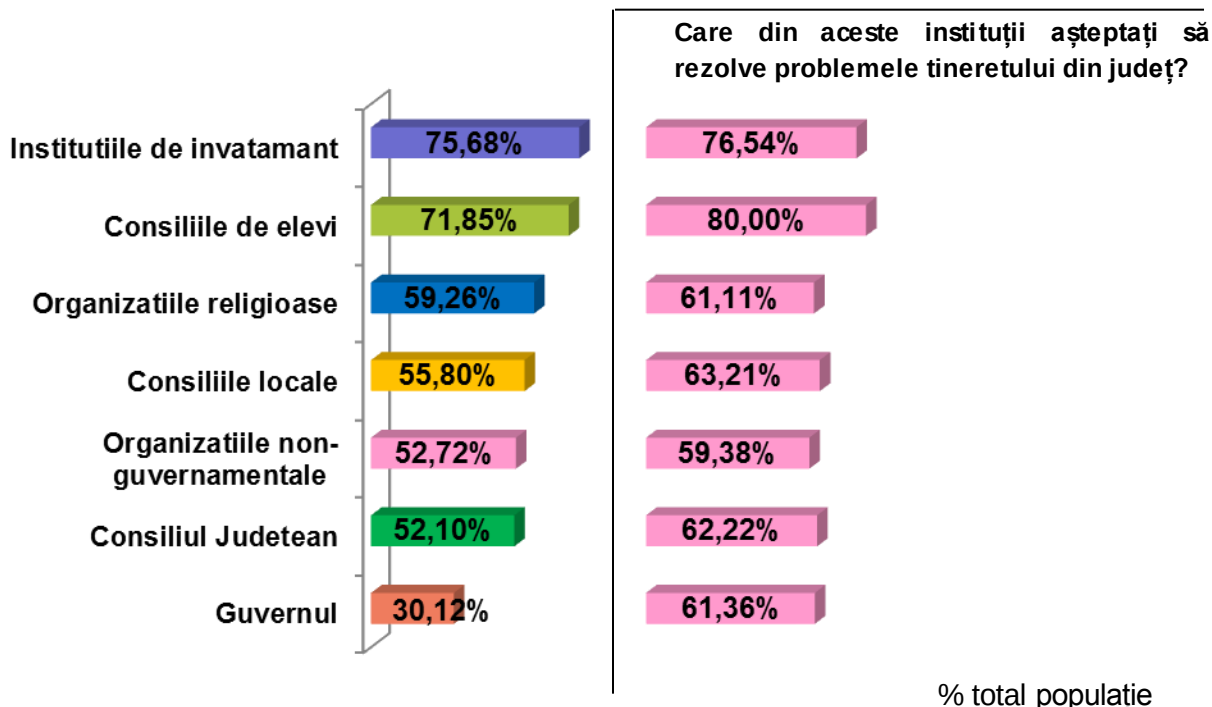
61

% cumulate

75,56% dintre respondenți au declarat că nu știu să nominalizeze o persoană din județ care se ocupă de problemele de tineret și de a cărei activitate se declară mulțumiți. În condițiile în care cei care au refuzat să răspundă la această întrebare reprezintă 13,21% dintre respondenți, lista nominalizărilor cuprinde puține persoane și/sau organizații.

Care dintre instituțiile de mai jos lucrează cel mai mult pentru rezolvarea problemelor tineretului din județ?

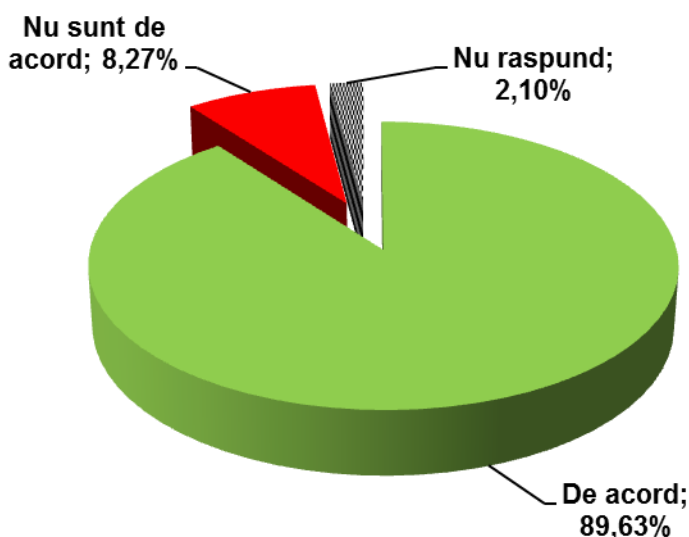

În opinia respondenților, instituțiile de învățământ (75,68%) și consiliile de elevi (71,85%) contribuie cel mai activ la rezolvarea problemelor de tineret din județ. Această percepție care vizează mai degrabă rolul în procesul de formare educativă și nu neapărat de rezolvare a problemelor tineretului din județ este determinată în primul rând de faptul că organismele menționate sunt și cele mai vizibile din perspectiva respondenților. De altfel, aceste organisme sunt și cele creditate să rezolve problemele tineretului din județ.

Lipsa de informare cu privire la obiectivele și atribuțiile unor instituții publice precum consiliile locale și Consiliul Județean contribuie la investirea acestor instituții cu un rol secundar în rezolvarea problemelor tineretului din județ. Recomandăm în acest sens organizarea unor sesiuni de informare în cadrul cărora atribuțiile Consiliului Județean în materie de tineret să fie prezentate și discutate cu reprezentanții grupului țintă.

Situația tineretului județean este foarte complexă, roluri egale având dezvoltarea comunitară, educația și piața forței de muncă. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

Este importantă stimularea acelor profesii cu care tinerii pot să-și găsească locuri de muncă.

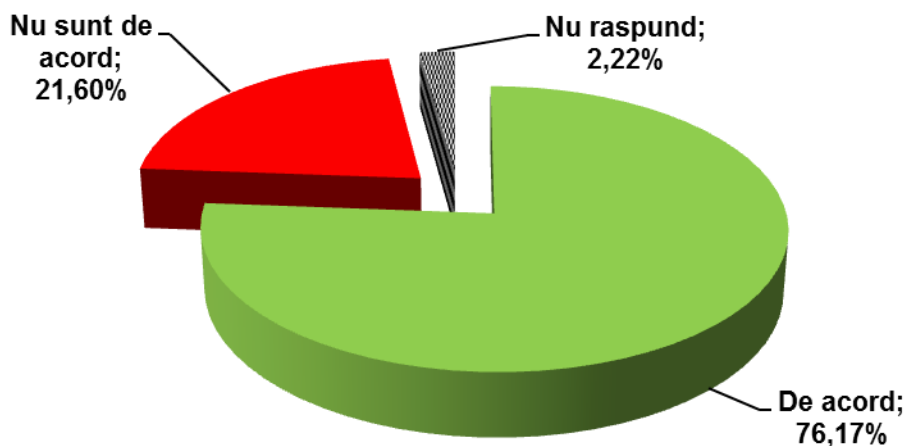
% total populație

89,63% dintre respondenți au considerat că în vederea facilitării găsirii unor locuri de muncă după absolvirea studiilor de către elevi este necesară stimularea acelor profesii pentru care există cerere în piața forței de muncă.

Recomandăm în acest sens realizarea unor parteneriate de tip public-privat între autoritățile publice locale, agenți economici din zonă și licee și/sau școli profesionale care pot asigura personal calificat încadrabil la finalizarea studiilor pe piața forței de muncă.

Situația tineretului județean este foarte complexă, roluri egale având dezvoltarea comunitară, educația și piața forței de muncă. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

Instruirea practică ar trebui să aibă un rol important în educație, elevii putând acumula cunoștințe pe care le pot folosi.

% total populație

Trei sferturi dintre respondenți (76,17%) și-au exprimat acordul cu privire la importanța pe care pregătirea practică o are în educație. Prin intermediul instruirii practice elevii pot acumula cunoștințe și abilități pe care le pot ulterior folosi în activitățile desfășurate în scop lucrativ în cadrul unui agent economic.

Recomandăm ca aceste programe noi de instruire practică să se realizeze pornind de la prognozele existente privind posibilitățile și direcțiile de dezvoltare ale localităților de județ și în acord cu o analiză aprofundată a tipurilor de activități desfășurate în scop comercial de agenții economici din județul Harghita.

Situația tineretului județean este foarte complexă, roluri egale având dezvoltarea comunitară, educația și piața forței de muncă. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

Munca în străinătate este o soluție forțată pentru tineri, în cazul în care nu își găsesc de lucru în țară.

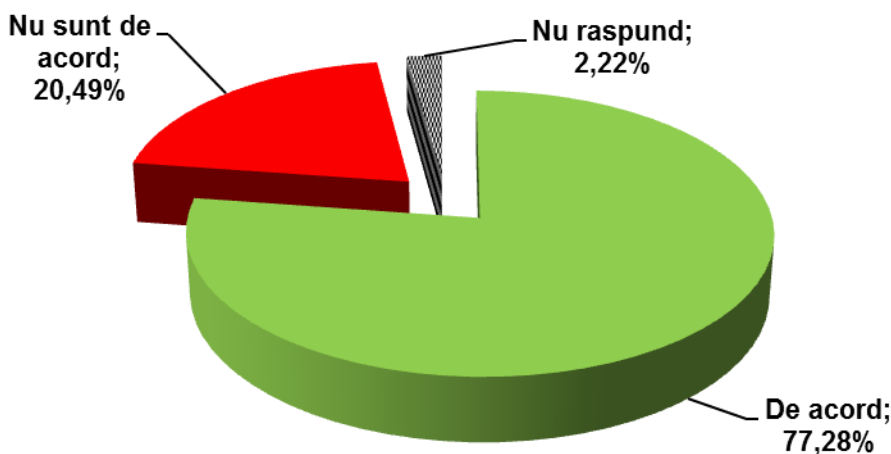

59,51% dintre respondenți au menționat că posibilitatea de a lucra în străinătate este o soluție forțată pentru tineri, în cazul în care nu își găsesc loc de muncă în România.

Acest aspect este unul îngrijorător în condițiile în care respondenții care au declarat că nu intenționează să continue studiile după absolvirea liceului sau a școlii profesionale preferă mai degrabă să migreze în străinătate pentru a munci (49,85%) decât să caute un loc de muncă în țară (9,67%).

Situația tineretului județean este foarte complexă, roluri egale având dezvoltarea comunitară, educația și piața forței de muncă. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

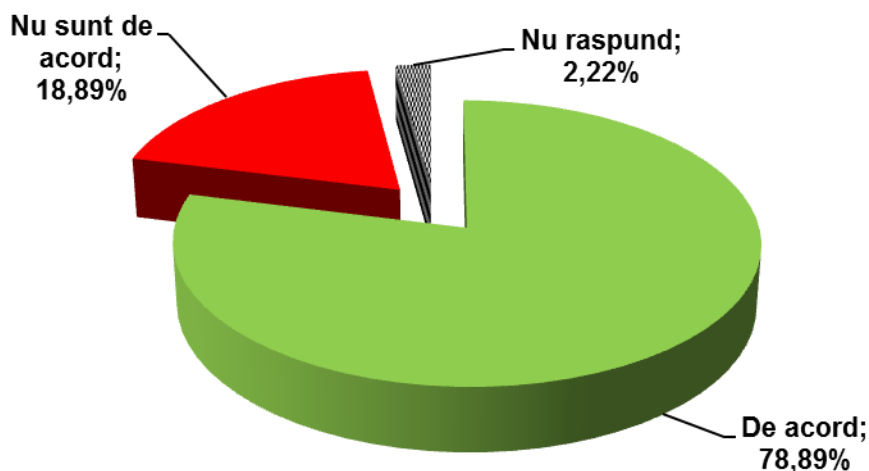
Organizațiile de tineret ar trebui să facă mai mult, pentru ca vocea tinerilor să fie auzită.

77,28% dintre respondenți și-au exprimat opinia că organizațiile de tineret de la nivelul județului Harghita ar trebui să se implice mai mult în rezolvarea problemelor cu care se confruntă tinerii astfel încât acestea să poată fi rezolvate în acord cu dinamica pieței muncii și a aspectelor socio-economice specifice fiecărei zone a județului.

Situația tineretului județean este foarte complexă, roluri egale având dezvoltarea comunitară, educația și piața forței de muncă. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații:

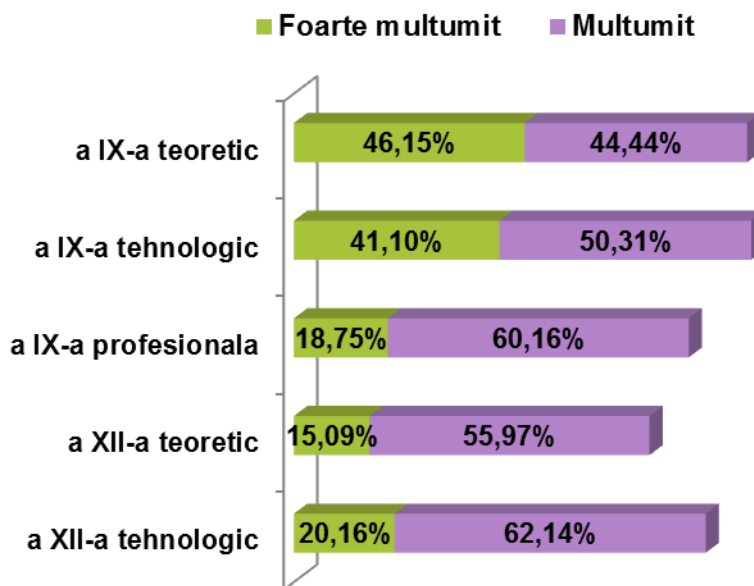
Inițiativele tinerilor în problemele actuale sunt foarte importante.

78,89% dintre respondenți au evidențiat necesitatea ca tinerii să devină actori activi importanți în vederea soluționării problemelor cu care se confruntă comunitatea în care locuiesc și societatea reală în ansamblul său.

Cât de mulțumit sunteți de calitatea educației?

Educație teoretică

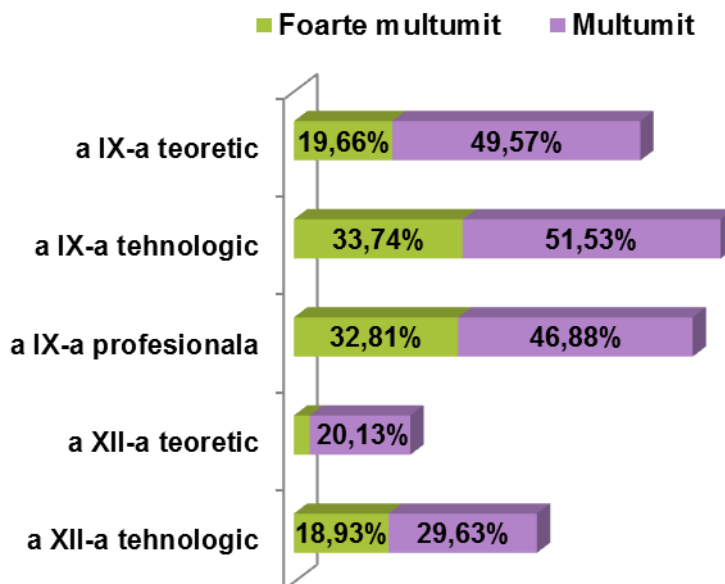
% total populație

La nivelul respondenților identificăm un grad ridicat de mulțumire cu privire la calitatea educației teoretice pentru fiecare profil și an de studiu în parte.

Procentele obținute variază de la un minim înregistrat pentru clasele a XII-a, profil teoretic (15,09%) până la un maxim de 46,15% înregistrat de clasele a IX-a, profil tehnologic.

Cât de mulțumit sunteți de calitatea educației?

Educație practica

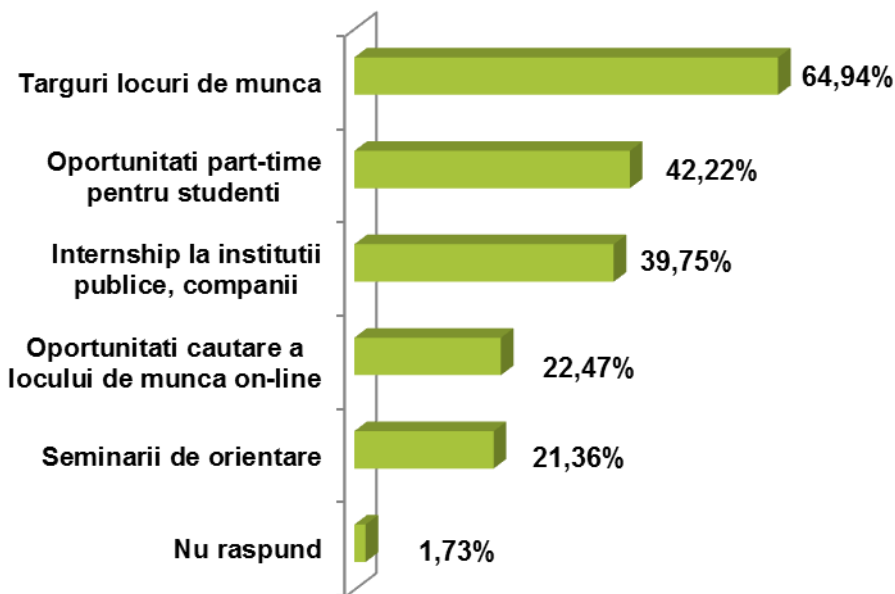

% total populație

În ceea ce privește modulele de practică, înregistrăm maxime pentru clasele a IX-a profil tehnologic (85,28%) și clasele a IX-a, școală profesională (79,69%).

În ceea ce privește clasele cu profil teoretic, gradul de mulțumire redus este determinat tocmai de lipsa unor minime programe de instruire practică și de accentul impus de curricula educațională pentru partea teoretică.

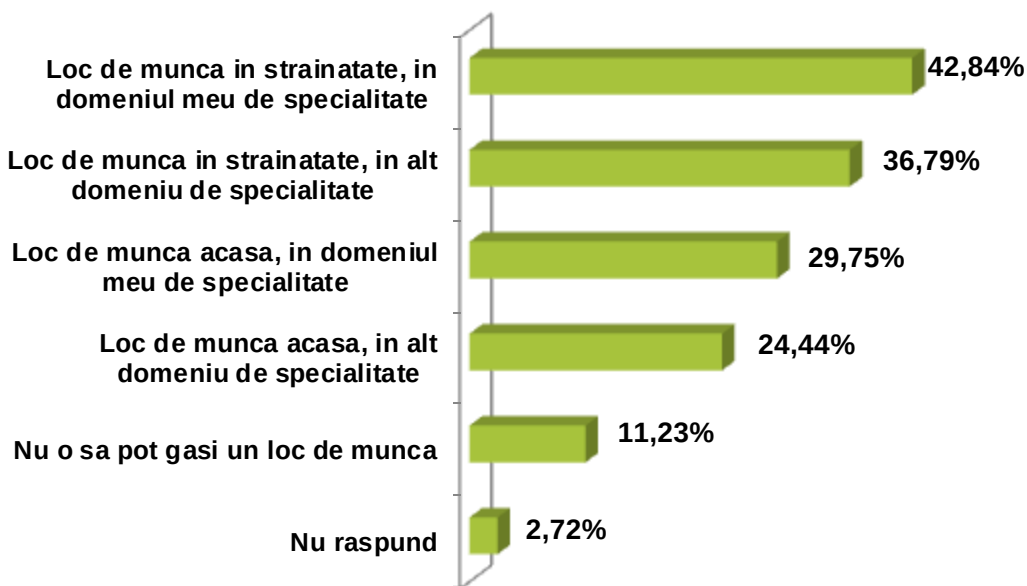
Pentru a înțelege mai bine piața muncii ați avea nevoie de:

% cumulate

Principalele trei aspecte care ar putea contribui la înțelegerea pieței forței de muncă de către elevi sunt reprezentate de târgurile locurilor de muncă (64,94%), oportunitățile de a lucra în regim part-time (42,22%) și organizarea de programe de internship la instituții publice și agenți economici (39,75%).

Care credeți că sunt oportunitățile de angajare după terminarea studiilor?

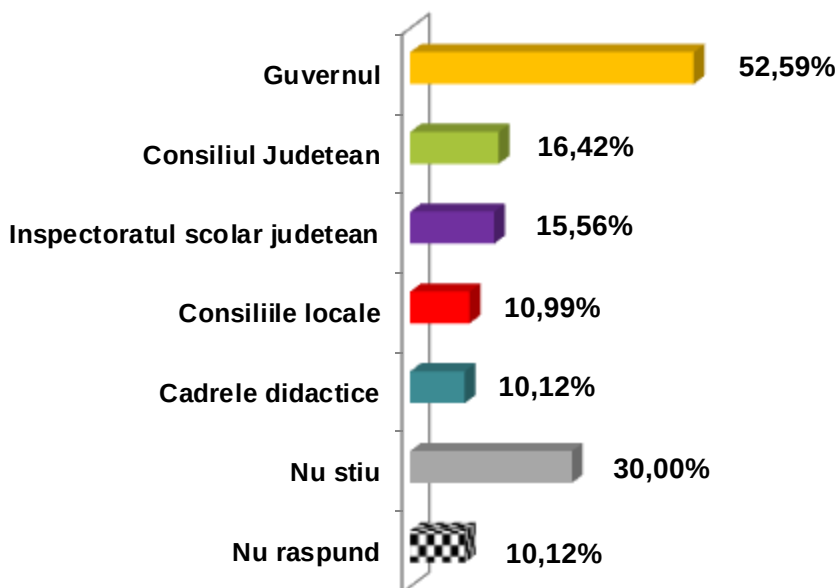

% cumulate

Oportunitățile de angajare în țară sunt reduse din perspectiva respondenților. Posibilitatea de a găsi un loc de muncă în străinătate, fie în domeniul de specialitate, fie în alt domeniu este mult mai mare și mai facilă decât perspectiva găsirii unui loc de muncă acasă.

Trebuie precizat că această perspectivă este determinată preponderent de elevii din clasele cu profil teoretic și tehnologic. Spre deosebire de aceștia, elevii din școlile profesionale, prin faptul că dețin o meserie certificată coroborat cu faptul că au fost învățați să perceapă acest lucru ca pe un avantaj care poate fi fructificat atât în țară, cât și în străinătate, contribuie la o percepție mai optimistă a acestora privind găsirea unui loc de muncă în țară.

Cine credeți că este responsabil pentru adaptarea diferitelor profesii la nevoile pieței forței de muncă?

% cumulate

Aproape o treime dintre respondenți (30,00%) nu și-au putut exprima opinia în acest sens, ceea ce indică un grad redus de informare cu privire la atribuțiile diverselor instituții în reglementarea și adaptarea calificărilor profesionale la cerințele pieței forței de muncă.

În aceste condiții, instituția nominalizată ca principala responsabilă de acest aspect este Guvernul României, o opinie mai degrabă formată prin preluarea unor discursuri intens vehiculate de mass media.

3. CERCETAREA CANTITATIVĂ

1. Percepția străinătății

La nivelul grupului de respondenți există un istoric în materie de călătorii în străinătate. Această experiență este însă una de dată relativ recentă, ușor cuantificabilă în cazul elevilor din cadrul liceelor teoretice și redusă sau chiar inexistentă în cazul elevilor din cadrul școlilor profesionale.

Principalul scop al călătoriilor întreprinse în străinătate a fost unul turistic, călătoriile realizându-se, de regulă, împreună cu membrii familiei. Țările cele mai des nominalizate ca destinații turistice au fost Ungaria, Austria, Germania, Serbia, Grecia, Bulgaria, Italia, Irlanda și Spania.

Alte scopuri care au stat la baza călătoriilor în străinătate sunt reprezentate de excursii școlare, tabere școlare sau pentru a lucra pe timpul verii. De regulă, aceste tipuri de călătorii au avut ca țară de destinație Ungaria.

Aspectele pozitive ale interacțiunii cu noile spații au fost evidențiate de respondenți prin nominalizarea elementelor care au impresionat respondenții:

a) gradul de confort general:

- cel mai frecvent element nominalizat a fost **curățenia** observată pe străzi, în parcuri, drumuri publice, în proximitatea locuințelor etc.;
- sentimentul existenței unei **ordini** și a unei **discipline** în modul în care erau organizate activitățile cotidiene;

b) gradul de confort personal:

- în ceea ce privește gradul de confort personal, cel mai frecvent element nominalizat este reprezentat de **veniturile** mult mai mari obținute de cei care locuiesc și muncesc în străinătate (“au mai mulți bani”, “se câștigă mult mai bine”);
- într-o logică firească, câștigurile mai mari asigură confortul unui **trai zilnic** mai bun ceea ce implică o mai mare detașare, o perspectivă mai optimistă asupra vieții (“oamenii sunt altfel în străinătate, mai fără griji”, “sunt mai pretențioși cu ceea ce cumpără sau mănâncă, nu cumpără chiar orice”, “sunt mai veseli” etc.).

2. Experiențele de migrație

Cei mai mulți dintre respondenți au persoane apropiate (membri ai familiei restrânse sau extinse, prieteni sau vecini) plecate la muncă în străinătate (în special în țări din vestul și nordul Europei) sau rude stabilite în străinătate (în special în Ungaria).

Din perspectiva respondenților, experiența din străinătate a celor plecați în special pentru muncă are deopotrivă aspecte pozitive și negative:

Aspecte POZITIVE	Aspecte NEGATIVE
Veniturile: - valoarea câștigurilor este mult mai mare comparativ cu veniturile înregistrate pentru prestarea aceluiași activități în România; - există posibilitatea acumulării de capital prin economisire în vederea investirii banilor în România (ex. imobiliare – case, terenuri; mașină; amenajări etc.)	Familia: - plecarea unui membru al familiei la muncă în străinătate a contribuit negativ la viața de familie, multe familii destrămându-se din acest considerent;
Locul de muncă: - găsești mult mai ușor un loc de muncă; - contează capacitatea de a te adapta la condiții noi și de a arăta disponibilitate pentru a învăța lucruri noi; - experiența profesională este importantă, dar contează abilitățile practice pe care o persoană le deține.	Depărtarea de apropiați: - distanța mare între România și țara de destinație a celor care au ales să emigreze contribuie la reducerea contactelor directe cu cei apropiați; - vizitele în România ale celor care au emigrat se realizează pe perioade foarte scurte de timp și, de regulă, pe perioada concediilor de vară;

Aspecte POZITIVE	Aspecte NEGATIVE
Condiții mai bune de viață: - perspectiva unor venituri mai mari coroborată cu faptul de a avea un loc de muncă bine plătit contribuie la crearea unor condiții mai bune de viață în special pentru cei rămași acasă care beneficiază de valoarea remitențelor trimise în țară;	Relațiile sociale: - pe de o parte, sunt acele relații sociale cu cei rămași acasă, relații care în lipsa unui contact direct și constant, în multe cazuri se reduc; - pe de altă parte, sunt relațiile sociale care potrivit respondenților sunt greu de realizat în țara de destinație, fapt care determină existența unui cerc foarte rețrâns de prieteni sau chiar absența acestuia (“Te duci la lucru, la cumpărături și acasă. Atât!”)

3. Stabilirea în afara țării:

Respondenții păstrează legătura cu cei apropiați plecați în străinătate. De altfel, aceste persoane sunt și principală sursă de informare cu privire la posibila emigrare în urma absolvirii ciclului educațional. A doua sursă de informare este reprezentată de Internet.

Trebuie remarcat faptul că sursele de informare ale tinerilor în special se reduc la aceste două surse de informare. În acest sens, recomandăm organizarea unor sesiuni de informare organizate de Consiliul Județean Harghita la care să participe reprezentanți ai Agenției Județene pentru Ocuparea Forțelor de Muncă și operatori economici care oferă servicii de plasare a forței de muncă în străinătate, dar și ai Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane și ai Ministerului Afacerilor Externe în vederea unei cât mai corecte informări a persoanelor tinere care manifestă intenția de a emigra.

Cei care au emigrat reprezintă un exemplu de succes în condițiile în care succesul e cuantificat strict din perspectivă materială atât de părinți, cât și de elevi, prin achiziționarea unei mașini mai performante, construcția sau amenajarea unei case, achiziția de electronice și electrocasnice, fără a corobora aceste aspecte cu efectele negative asupra vieții de familie și a relațiilor sociale.

Aspectul emigrării nu a fost discutat în cadrul familiei, dar în eventualitatea în care decizia de emigrare s-ar impune ca urmare a imposibilității găsirii unui loc de muncă în țară, a unei nevoi stringente de lichidități etc., emigrarea ar fi doar una circulatorie cu caracter temporar (în medie 2-3 ani) și nu definitivă.

În perspectivă însă, ideea asigurării unor condiții normale de trai pentru familie, aici în România, este puternic asociată cu posibilitatea emigrării. Jumătate dintre elevii și-au manifestat dorința de a emigra după absolvirea studiilor. Tinerii ar prelua modelul investițional al celor care sunt deja plecați în străinătate: ar cumpăra/renova o casă, o mașină, ar ajuta familia în vederea creșterii standardului de viață (“să trăiască/trăim în condiții mai bune”).

Principalele țări vizate în perspectiva emigrării sunt țările din centrul și vestul Europei:

- **Germania:** țara cea mai des nominalizată ca posibilă țară de destinație în perspectiva emigrării și frecvent asociată în cadrul interviurilor cu ordinea, seriozitatea, punctualitatea și standardul ridicat de viață;
- **Anglia:** frecvent nominalizată prin prisma faptului că tinerii cunosc limba suficient de bine ceea ce le-ar permite să obțină repede un loc de muncă și să se descurce în activitățile zilnice;
- **Ungaria:** trebuie precizat că Ungaria nu a fost principala țară nominalizată în perspectiva emigrării în ciuda fondului lingvistic și a fondului cultural comune cu ale respondenților, fapt care ar putea asigura integrarea mult mai facilă a emigranților;
- Alte țări nominalizate: Elveția, Canada, SUA, Suedia.

Din perspectiva părinților și a elevilor, avantajele și dezavantajele posibilei emigrări coincid cu cele deja amintite și sunt rezultatul discuțiilor avute cu cei care au emigrat. Aceste avantaje vizează în principal așteptările și temerile asociate posibilei plecări:

Avantaje	Dezavantaje
Obținerea unor venituri mai mari	Dificultăți de integrare
Posibilitatea de învăța limbi străine	Viața de familie
Acumulare de experiențe folositoare	Necunoașterea limbilor străine

4. Studii superioare în țară/străinătate:

Aproximativ jumătate dintre elevii care urmează un profil teoretic manifestă intenția de a urma studii universitare, dar în țară. Selecția centrelor universitare se bazează pe principiul proximității, motiv pentru care au fost vizate, de regulă, unitățile de învățământ superior apropiate de zona lor de reședință: Miercurea-Ciuc sau Odorheiu-Secuiesc.

Alte centre universitare vizate de respondenți, atât elevi, cât și părinți sunt cele care asigură învățământ superior în limba maghiară: Cluj Napoca și Târgu Mureș.

În ceea ce privește posibilitatea continuării studiilor în străinătate, atât tinerii, cât și părinții nu au discutat acest aspect, cel mai frecvent motiv invocat fiind cel financiar.

În ceea ce-i privește pe elevii care urmează o școală profesională nu există perspectiva continuării studiilor după absolvirea școlii. Deținerea unei calificări profesionale, indus ca avantaj pe parcursul procesului educațional și asumat ca atare de elevi și părinții acestora, le asigură, cel puțin teoretic, accesul mai facil pe piața forței de muncă. Fiind conștienți de acest aspect, elevii din școlile profesionale manifestă așteptări mari în ceea ce privește integrarea lor pe piața forței de muncă.

5. Percepția calității studiilor:

Majoritatea elevilor participanți la interviuri, indiferent de profilul pe care îl urmează, consideră că la nivelul județului Harghita calitatea educației este una bună.

La nivelul celor două grupuri există convingerea că doar Ministerul Educației Naționale ar putea realiza modificări în ceea ce privește programa în vederea extinderii numărului de ore alocate predării limbilor străine sau a inserării unor cursuri de formare în diverse calificări pentru elevii din liceele teoretice.

În ceea ce privește învățământul profesional, analiza interviurilor a evidențiat faptul că elevii din școlile profesionale sunt mult mai optimiști în ceea ce privește posibilitatea de angajare în condițiile în care sunt deja încadrați în diverse stagii de practică care le permit să dobândească experiență în perspectiva angajării.

Ambele categorii de elevi (profil teoretic și tehnologic/profesional), dar mai ales părinții acestora au evidențiat faptul că nu calitatea studiilor teoretice și/sau practice este problema, ci lipsa unei perspective în condițiile absolvirii ciclului educațional.

Din aceste considerente, pentru părinții ai căror copii urmează un liceu teoretic, perspectiva facultății este mai degrabă negativă în condițiile în care presupune costuri suplimentare pentru familie și nu există garanția unei încadrări pe piața forței de muncă la finalizarea studiilor.

Pentru părinții ai căror copii urmează o școală profesională, perspectiva este de asemenea negativă pentru că angajatorii solicită experiență profesională celor care se prezintă la interviul de angajare, experiență pe care elevii absolvenți de școală profesională nu o dețin și, din păcate, operatorii economici nu sunt dispuși să angajeze personal pe care să-l formeze ulterior.